LIETUVIŲ

DIENOS

VISUOMENININKAS ANTANAS B. MAŽEIKA

LITHUANIAN DAYS
SEPTEMBER 1986

1986 M. RUGSĖJO MĖN.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

LIETUVIŲ

DIENOS

LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Telefonas: (213) 664-2919

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

1986, Rugsėjis Nr. 7 (367)
September, 1986 No. 7 (367)

Eina XXXVI metai
Volume XXXVI

• •

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU," LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN" PUBLISHED 1946-49

Redaguoja
REDAKCINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, Ph.D
Margis Matulionis, J.D.
Arūnas Barkus, M.S.
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

• •

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source

Prenumerata atnaujinta automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku
Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

• •

"LITHUANIAN DAYS (ISSN : 0024-2950) is published monthly except July and August for $20.00 per year by Anthony F. Skirius, Publisher, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029. Second-class postage paid at Los Angeles, California. POSTMASTER: Send address changes to *LITHUANIAN DAYS, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.*"

• •

RATES/KAINOS

Single Copy/Atskiro nr. kaina	$ 2.00
Yearly Subscription/Prenumerata metams	20.00
Honorary Subscriptions/Garbęs prenumerata	35.00
Rates in Canadian Dollars/Kainos Kanadiškais doleriais	
Yearly Subscription/Prenumerata metams	30.00
Honorary Subscription/Garbės prenumerata	50.00

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

FRONT COVER

ANTANAS B. MAŽEIKA

Antanas Bernardas Mažeika gimė 1940 m., New Yorke, kur ėjo pradinį ir vidurinį mokslus ir baigė biochemijos fakultetą bakalauro laipsniu Karalienės kolegijoje (Queen's College, City University of New York).

1966-68 metais buvo Laisvės Žiburio radijo programos angliškosios dalies vedėjas.

Labiausia A. B. Mažeika pasižymėjo savo politine veikla; daug kartų kalbėjo per Amerikos radijo stotis, televiziją, kur turėjo debatus su įvairiais politikais Pabaltijo valstybių reikalų klausimais. Tais pačiais pabaltiečių reikalais yra daug kalbėjęs įvairiuose amerikiečių ir tautybių klubuose, seminaruose, viešose amerikiečių diskusijose. Visur pasirodė, kaip labai sumanus kalbėtojas, puikiai išstudijavęs reikalą, palikdamas klausytojams didelį įspūdį.

A. B. Mažeika vienas iš pirmųjų suprato OSI veiklos žalą lietuviams ir kitiems pabaltiečiams ir su keletu kitų bendraminčių įsteigė Coalition for Constitutional Justice & Security (Konstitucinės Teisės ir Apsaugos Sąjungą). Šiai sąjungai ir dabar pirmininkauja. Yra Pabaltiečių Laisvės Lygos (Baltic American Freedom League) vice-pirmininkas ir vienas iš steigėjų ir veiklos derintojas (koordinatorius) visai Amerikai. Vienas iš steigėjų "Ban the Soviets" sąjungos, kuriai pritarė 110 tautybės. Sąjunga viešai pasmerkė sovietų nežmonišką pasielgimą nušaunant Korejos civilinį lėktuvą 1983 m. rugsėjo 1 d., taip pat pasistengė, kad sovietai nebūtų įleisti į Olimpijadą vykusią Los Angeles mieste. Jis labai aktyviai veikia kovoje su OSI, tai veiklai paskirdamas daug laiko ir energijos: redaguodamas rezoliucijas, pats asmeniškai dalyvaudamas įvairiuose suvažiavimuose, asmeniškai įteikdamas rezoliucijas ir reikiamus duomenis amerikiečiams politikams.

Be gabumų politinėje veikloje, A. Mažeika įrodė gabumus ir savo profesijoje, kaip prekybos išvystymo patarėjas-specialistas. Šioje srityje turi 15-kos metų patyrimą. Dabar dirba kaip patarėjas prekybos išvystymo srityje Kalifornijoj ir Ashbury Park, New Jersey, kompanijose, dirbančiose mokslinių tyrinėjimų ir biomedikos srityse, taip pat yra patarėjas/vyresnis direktorius gamybos ir pardavimo skyrių Sveikatos Apsaugos ir Biomedikos industrijoje.

A. B. Mažeika su žmona Danute (Barauskaite), kuri taip pat labai aktyviai prisideda prie jo politinės veiklos, ir vaikais gyvena Mission Viejo, Kalif.

———————

The biography of Anthony B. Mazeika appears on page 14 of the English Section.

———————

BACK COVER

1965 m. lapkričio mėn. po masinio susirinkimo Madison Square Garden New Yorke ir žygiuoja į Jungtinių Tautų pastatą. Vadovauja, iš k.: dr. A. Budreckis, R. Kezys, A. B. Mažeika, J. Miklovas ir dr. R. Paegle.

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Antanas B. Mažeika..... 2
Gimtoji kalba ir mes..... 3
O. R.
Los Angeles L.B. Spindulio išvyka į Pietų Amerika..... 4
R. K. Vidžiūnienė
Vancouveryje apsilankius..... 6
A.R.
Jurgio Gliaudos 80 m. sukaktis..... 7
Bernardas Brazdžionis
Ąžuolas..... 8
Ava Saudargienė
Naikinamieji.....10
Knygų lentynoje—Naikinamieji.....11
H. M.
Sovietų Sąjunga pirmauja medalių produkcijoje.....12
A. R.
Los Angeles kvarteto koncertas ir plokštelė "Apie tave svajuoju".....13
V.B.
Naujos knygos pristatymas Los Angeles.....13

ENGLISH SECTION

Interview with Anthony Mazeika.....14
Bishops urge Religious Freedom for Lithianians.....17
Ken Raudys
"Vilnius" at Toronto's Metro International Caravan Festival 1986.....18
President Reagan Signs Baltic Freedom Day Proclamation, Receives Representatives.....20
Kojelis in a Political Skirmish With the Jews.....21

NATURE: FORMS & FORCES

by Algimantas Kezys
228 Pages, Clothbound. $14.95

LOYOLA UNIVERSITY PRESS
3441 North Ashland Avenue
Chicago, Illinois 60657

Prašome rezervuoti

Rugsėjo 21 d., sekmadienį

"Lietuvių Dienų"
žurnalo

METINIAM PIKNIKUI

Šv. Kazimiero parapijos salėje

Kartu įvyks ir metinė loterija, kurioje bus galima laimėti dailininkės Onos Paškevičienės paveikslą: grynais pinigais $400 ir daug kitų dovanų knygomis.

Skaitykite ir platinkite
LIETUVIŲ DIENAS

Los Angeles jaunimo ansamblis "Spindulys" Rio de Janeiro (Brazilijoj) su kartu keliavusiais los angeliečiais.

Lithuanian Youth Ensemble in Rio de Janeiro, Brazil, traveling with other Lithuanians from Los Angeles.

GIMTOJI KALBA IR MES

Šešioliktajame šimtmetyje, kada lietuviai dar "tebegyveno tamsybėse, sunkiose nuodėmėse, pagoniškuose prietaruose", kanauninko Mikalojaus Daukšos žodžiais tariant, Žemaičių vyskupu tapęs kunigaikštis Merkelis Giedraitis, norėdamas reformuoti savo vyskupiją, daug atsakingų pareigų pavedė kun. M. Daukšai, pavyzdingam dvasiškiui, puikiai mokėjusiam lietuvių kalbą. O lietuvių kalba bažnyčios apeigose iki tolei dažnai buvo lenkiška, kadangi daugelis kunigų ir bajorija ir Lenkijos mokyklose mokslus išėjusi šviesuomenė, lenkų kalbą laikė mokslo ir meno kalba.

"Nors iš tikrųjų retas kuris mūsiškių, ypač kilmingųjų, nemoka kalbos ar negali skaityti lenkų kalba parašytų pamokslų, betgi mano nuomone, — rašė kan. M. Daukša, — *yra didesnė dalis tokių, kurie lenkų kalbos nesupranta arba mažai jos temoka."*

Tapęs vyskupijos oficiolu, o dažnai ir vyskupo pavaduotoju, kan. Daukša ėmėsi didelės misijos — išversti į lietuvių kalbą katekizmą (išsp. Vilniuje 1595 m.), Postilą (arba Evangelijas kiekvienam metų sekmadieniui ir šventom dienom) ir parašė lietuviškai išpažinties atlikimo būdą.

Postilos įžangoje kan. M. Daukša kreipėsi į "maloningąjį skaitytoją" aiškindamasis, kodėl toks veikalas reikalingas lietuviams turėti ir skaityti gimtąja, t. y. lietuvių kalba.

> *"Kuri pasaulyje pagaliau yra tokia menka ir niekinga tauta, kuri neturėtų šių trijų, lyg ir įgimtų dalykų: tėvų žemės, papročių ir kalbos? Amžiais žmonės kalbėjo savo gimtąja kalba, visados rūpinosi ją išlaikyti, turtinti, tobulinti ir grąžinti. Nėra tokios niekingos tautos, nėra tokio menko žemės užkampio, kur nebūtų vartojama sava kalba. Tąja kalba paprastai yra rašomi įstatymai, jąja leidžiama tautos istorija, savi ir svetimų tautų veikalai, jąja aptariami valstybės reikalai, atliekami visi reikalai bažnyčioje, taryboje ir namuose..."*

Taip reikėjo kalbėti į "maloningąjį skaitytoją" anais laikais, kai bažnyčioje gimtąją lietuvių kalbą buvo beužgožianti lenkų kalba.

Šiandien Lietuvoje gimtajai kalbai yra iškilęs dar didesnis pavojus, būtent, kai okupantas ne tik viešajame gyvenime verčia vartoti rusų kalbą, bet ir brukte bruka į jaunimo galvas mokyklose, net vaikų darželiuose. Vienas iš komunistinės rusų imperijos vadų (1983 m.) kategoriškai ir su aplombu kalbėdamas apie "internacionalinį socializmą" bei "nacijų suklestėjimą" ir jų internacionalistinį "auklėjimą", kuris negalįs pasitenkinti vien festivaliais, dekadomis ar jubiliejinėmis iškilmėmis... (kuo taip didžiuojasi lietuviškieji tarybiniai "činauninkai") Reikią išmokti gerai rusų kalbą, nes silpnas jos mokėjimas, pagal nenuginčinamąjį autoritetą ir viso 100-to jo valdomų nacijų vadą, "kliudo žmogui naudotis internacionalinės kultūros turtais, susiaurina jo veiklos ir bendravimo ratą".

Kad nepasirodytų viešai skelbiąs rusinimo tendencijas, išmintingasis vadeiva priduria ir pabrėžia, jog tas "partinis principas" turįs būti vykdomas su "subtiliausiu delikatumu" (kas nežino komunistinių metodų ir principų subtilumo ir delikatumo!); jog mokyklas savo vaikams galima pasirinkti su bet kuria "gimtąja" (tik pagalvokit: gimtąja!) rusų ar lietuvių kalba.

Nuo kada lietuviui rusų kalba yra tapusi "gimtoji"?! Greičiausia, kad nuo 1983 metų, komunistų partijos centro komiteto XXVI suvažiavimo, kada po to "partijos centro komitetas ir ministerių taryba priėmė nutarimą **sudaryti sąlygas** (jų terminas, kuris išvertus į lietuvių kalbą reikštų **priversti**) palengvinančias nacionalinių respublikų gyventojams kalbų mokymąsi".

Ir dabar jau matyti tų "palengvinančių" sąlygų išdavos: visos mokslo disertacijos, net ir lituanistinės, turi būti parašytos rusiškai. Negalintys patys laisvai rusiškai rašyti, turi samdytis rusus pagalbininkus.

Pradėję rusiškai kalbėti ir mokytis nuo darželio dienų "principingai ir dalykiškai" išlavinti rusiškai, menkiau bemokės lietuviškai ir jų antrąja (o gal net ir pirmąja) gimtąja kalba "su subtiliausiu delikatumu" taps rusų kalba.

Kada ir nuo kada žmogus turėjo antrąją gimdyvę motiną? Niekad! Laisvajame pasaulyje niekad neturėjo ir neturės. Bet komunistinėje hegemonijoje viskas galima. Gal todėl akylesni lietuviai, — kalbininkai, mokytojai, rašytojai, poetai — su griaudžiu patosu ima cituoti senojo kanauninko himno žodžius gimtajai lietuvių kalbai:

> *"Ne žemės derlumu, ne drabužių įvairumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos savąją kalbą, kuri didina ir palaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę. Gimtoji kalba yra bendrosios meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas. Sunaikink kalbą — sunaikinsi santaiką, vienybę ir dorybę. Sunaikink kalbą — sunaikinsi dangaus saulę, sujauksi pasaulio tvarką, atimsi gyvybę ir garbę. Kas išblaškė ir išsklaidė*

(Nukelta į 13 pusl.)

Los Angeles LB Spindulio Išvyka į Pietų Ameriką

"Spindulio" stilizuotą "Tryptinį" šoka Pietų Amerikoje. Iš kairės: Vida Čekanauskaitė su Jonu Buženu, Jonas Šepikas su D. Razutyte-Varnienė, Tadas Dabšys su Erika Ugianskyte.

"Spindulys" dances stylized folk dance "Tryptinis" in South America. From left: Vida Čekanauskas and Jonas Buzenas, Danguole Razutyte-Varnas and Jonas Sepikas; Erika Ugianskis and Tadas Dabsys.

LB Spindulio vyresnioji grupė išvykai ruošėsi apie 1½ metų. Daug buvo norinčių, bet ne visi galėjo gauti atostogų. Buvo ir kitokių priežasčių. Lėšų sukėlimui buvo paskelbtas vajus. Parengimai davė nemažai pelno. Daugiausia pelno davė loterija. Be to prisidėjo ir organizacijų aukos bei pavieniai asmenys-rėmėjai. Viso surinkta buvo apie 18,000 dolerių, kurie labai padėjo grupei įvykdyti šią išvyką. Žinoma, be tėvelių paramos negalėtume išsiversti, o ir šokėjai patys kiek užsidirbo.

Išvykai vadovavo Rimas Polikaitis per International Travel Center, per ką gavome gerą nuolaidą.

Programoj buvo apie 20 dainų ir tiek pat tautinių šokių. Jaunimas ir vadovės daug dirbo, bet pasiruošė labai gerai. tik gaila, kad prieš pat išvyką keletas turėjo "iškristi," nes negavo nuo darbų atleidimo. Bet vis tiek dar likome 29 asmenys.

Prie šios išvykos prisidėjo ir apie 10 ekskursantų, kurie buvo labai draugiški "Spinduliui."

Iš Los Angeles išskridome birželio mėn. 30 dieną. San Paulo, Brazilija nusileidome liepos mėn 1 d. pavakary. Lėktuvas pavėlavo. Susirinkę mūsų pasitikti tautiečiai Liet. B-nės pirm. Jono Tatarūno ir jo mielos žmonos Veros vadovaujami, turėjo ilgai palaukti. Jaunimas jau laikė ištiesęs plakatą: "Sveikiname Spindulį!" Malonus susitikimas!

Iš čia buvome nuvežti į Vila Zelina parapiją, kur maloniai sutiko kun. J. Šeškevičius. Paragavę Brazilijos kavutės, buvome išsivežioti į paskirstytas šeimas, kur buvome labai gražiai priimti, vaišinami ir t.t.

Sekančią dieną jau pasirodėme televizijoje. Tą pasirodymą išrūpino du įtakingi lietuviai: dr. A. Šaulys ir A. Petraitis.

Kitos dienos irgi buvo užimtos: Priėmimai, ekskursijos ir t.t. Šaunus priėmimas buvo surengtas Lietuvių Sąjungos namuose. Puikios vaišės, savoj salėj jauku. "Nemuno" šokėjai labai susidraugavo su "Spindulio" grupe. Net jie pažadėjo atvykti į Rio de Janeiro, kai mes ten dar sustosime prieš vykstant namo.

Labai įdomi ekskursija buvo pas kun. Šeškevičių—į Lituaniką, kur jis surengė "Spinduliui" ir svečiams labai geras vaišes. Sekmadienį, liepos mėn. 6 d. Spindulys dalyvavo šv. Mišiose lietuvių bažnyčioje, giedojo, nešė aukas, skaitė skaitymus. Žmonių susirinko daug. Po to buvo pietūs restorane (daug mėsos, geri gėrimai).

Tą pačią dieną 4 val. p.p. įvyko "Spindulio" koncertas didelėj salėj su gera scena. Žmonių susirinko apie 600. Spindulys "spindėjo." Publika labai šiltai priėmė. Senesnieji šluostė ašaras—senai esą begirdėję tokių gražių lietuviškų dainų. Po programos—gėlės, dovanos, padėkos žodžiai. Brazilijos jaunimas susibūręs iš kampo šaukė: "Bravo! Tegyvuoja Lietuva!"

Liepos 7 diena laisva—apsipirkimui. Bet jaunimo aktyvieji posėdžiavo, tarėsi apie Jaunimo 6-jį Kongresą, kuris įvyks Australijoj. Prabėgo San Paulo savaitė, rytoj vyksim į Urugvajų. Prieš išvykstant iš San Paulo dar apsilankėme į šv. Kazimiero mažą bažnytėlę ir jų spaustuvę, kur kun. P. Gavėnas ir kun. P. M. Urbaitis spausdina "Mūsų Lietuvą." Buvom gražiai priimti ir apdovanoti spauda.

VII—8 Diena

Atskridom į Montevideo, kur mus pasitiko Liet. B-vės pirm. Lida Petrauskas, J-mo S-gos M. Mačanskas, ir daugiau tautiečių. Autobusais nuvežė tiesiai į televiziją. Pasirodėme apie pusę valandos. Patiko mūsų šokiai ir dainos; vis prašė daugiau . . .

Po to vykome į Lietuvių namus, kur buvome gražiai priimti, pavaišinti ir paskirstyti į šeimas nakvynei. Sekančią dieną—vakare, įvyko mūsų koncertas Lietuvių namų salėje. Salė, nors nedidelė—apie 200 žmonių, bet scena gera. Turėjom programą apkarpyti, nes 4 iš jaunimo jau buvo susirgę (oras šaltas). Bet programa gerai pavyko, nes

"Spindulio išvykos vadovė, šokių mokytoja Ona Razutienė.

Ona Razutis, instructor and director of dance group "Spindulys."

Brazilijos Lietuvių Sąjunga pagerbė "Spindulio" vadovę. Viduryje matyti tik pusė veido pirm. J. Bumblio. Trečioje iš kairės vadove O. Razutienė, užpakalyje stovi D. Varnienė ir T. Dabšys.

Brazilian Lithuanian Assn. honored leaders of youth ensemble "Spindulys." In center of second row (partly visible), is president J. Bublys. Third from right O. Razutienė, leader of the ensemble. Last row, from l. to r.: D. Varnas and T. Dabsys.

yra grupėje gabių jaunuolių, kurie greitai gali pasikeisti rolėmis. Buvom apdovanoti gėlėmis ir dovanomis.

Po programos visi smagiai pasišoko. Kitą dieną aplankėme netoli esančią lietuvių parapiją ir buvome pavežioti po miestą. Didelį įspūdį padarė upė La Plata, Parlamento rūmai su aukso kambariais ir kt. Dabar Urugvajus esąs neturtingas kraštas, bet seniau buvę geriau.

Liepos mėn. 10 d., vakare, laivu išplaukėme į Buenos Aires, Argentiną. Jau buvo naktis, bet būrys lietuvių, jų tarpe ir kun. Aug. Steigvila, pirm. A. Kaminskas, A. Mikučionis ir daug jaunimo mus sutiko. Buvom nuvežti į Lietuvių centrą, pavaišinti ir paskirstyti į šeimas.

Sekančią dieną, pailsėję, vakare vykome į salę, miesto centre, kur įvyko generalinė repeticija. Salė teatro didžiulė, scena gera, tik . . . visur šalta . . .

Šeštadienį, liepos mėn. 12 d.—''Spindulio'' koncertas. Nustebome, kai pamatėme publikos ''minią''. Sako, buvo 800 žmonių. Jaunimo entuziazmas didelis, visi pasveikę, programa eina be kabliukų.

ALOST pirm. A. Mikučionis pristato, pasveikina ''Spindulį'' ir jo vadoves. Ona Razutienė pasveikina Š. Amerikos lietuvių vardu, užgrojus G. Gudauskienės ''Tėvynės Maršą''—Rimas Polikaitis prie piano—Danguolė R. Varnienė įžygiuoja viduriu salės, su ''Spindulio'' grupe dainuodami. Publika ploja, ploja . . .

Perskaitomi programos punktai lietuviškai (O. Razutienė ir Danguolė Varnienė) ir ispaniškai—R. Stitilytė.

Dainomis ir šokiais jaunimas sveikina svečius. Chorui diriguoja Ona Razutienė, taut. šokiams, D. Varnienė. Groja-akompanuoja Rimas Polikaitis. Programa pavyko puikiai. Po programos—gėlės, ovacijos, ovacijos!

''Spindulys,'' kaip ir visur, svečiams sudainavo muz. B. Budriūno ''Valio!'' ir Lietuvos Himną.

Po visko, nuvykome į Lietuvių centrą, kur buvo vaišės ir pasilinksminimas. ir . . . staigmena! Scenoj pasirodė ''Inkaro''vaikų grupė (Buenos Aires) ''Spinduliukai.'' Pašoko tris šokius labai gražiai ir . . . jų vadovybė pakvietė Oną Razutienę ir Danguolę Varnienę tapti ''Spinduliukų'' kūmom. Norimnenorim, reikia priimti šią garbę ir pareigas. Apdovanojo gėlėmis; sveikino ir ''Mindaugo'' (šokių grupė) ir ''Dobilas.''

Sekmadienį vėl renkamės bažnyčion. Giedame ir t.t. Po pamaldų apžiūrime parapijos aplinką, muziejų ir kt. Po to vykstame į SLA priėmimą, kur susirinko daug vietinių lietuvių. Buvom gerai pavaišinti, pasveikinti. Tuo pačiu ir mes atsilyginom—pasveikinę sudainavome ''Valio.'' Be to, jų grupės ''Dobiliukai'' pašoko mums lenciūgėlį.

''Spindulio'' choristai dainuoja Pietų Amerikoje. Diriguoja Ona Razutienė, akompanuoja Rimas Polikaitis

''Spindulys'' Choir performing in South America. O. Razutiene conducting, Rimas Polikaitis, accompanist.

''Spindulio'' vyrų trijo dainuoja Pietų Amerikoje. Kristina Mickute groja fleita, dainuoja T. Dabšys, M. Teti ir Linas Polikaitis.

''Spindulys'' male vocal trio performing in South America. From l. to r.: Kristina Mickus, flutist; Tadas Dabsys, M. Teti and Linas Polikaitis.

Po to dar buvome kviečiami aplankyti ''senelių namus,'' kur įkurdinta 12 senelių, Jaunimas jiems padainavo daug dainų, O jie džiaugėsi ir dėkojo. Senelių namų vadovybė padejavo, kad senelių namams reikia remonto, o pinigų nėra. Bendrai imant, Piet. Am. lietuviams veiklai lėšų trūksta.

Nedaug dienų mum beliko svečiuotis pas mielus Buenos Aires lietuvius. Liko tik Atsisveikinimo Vakaras, kuris, sako, praėjo labai linskmai. Šoko ''Spindulys,'' ''Inkaras,'' ''Dobilas'' ir visi kartu. Graudus buvo rytojaus atsisveikinimas su mielais lietuviais, ypatingai su ''Inkaro'' vadovu Juozu Puliku. Tai nepaprastos energijos šokių mokytojas. Gera ir jo grupė ''Inkaras'' ir ''Spinduliukai.''

Pajutę Argentinos šaltį, traukėme į Rio de Janeiro. Įsikūrėme viešbuty, nes ten nedaug lietuvių. Buvo suplanuotas mūsų koncertas vokiečių klube, bet atvykęs Liet. B-nės atstovas, dr. A. Gaulia, pranešė, kad salės negalėjęs gauti.

Apžiūrinėjome miestą. Šilta. Oras malonus. Pajūriuose daug žmonių. Maudosi. Keista—juk ir čia žiema . . . Labai gražus miestas. Akį patraukia milžiniško didumo Kristaus statula ant aukšto kalno. Nuvykome ten. Nebuvo sunku užlipti 200 laiptų . . .

Kitą dieną—į brangenybių centrą iš viešbučio

''Spindulio'' šokėjos šoka ''Sadutę'' Pietų Amerikoje. Iš k.: R. Ruzgytė, R. Polikaitienė ir O. Šepikaitė.

''Spindulys'' dance group perform folk dance ''Sadute'' in South America. From left: R. Ruzgyte, R. Polikaitis and O. Sepikas.

''taxi'' dykai—tik važiuok ir pirk. Bet . . .daugumos kišenės ''nebeišneša.''

Rytoj paskutinė diena. Jaunimas nesnaudžia . . . Iš San Paulo atvyko didelis būrys jaunimo dar kartą pasimatyti, kaip žadėjo. Mūsų jaunimas išsinuomuoja saliukę—ir vėl išleistuvių vakaras su šokiais ir t.t.

Pakviesti atvyko ir Rio kai kurie lietuviai. Manę, kad čia mūsų koncertas. Viena 92 metų senutė sakėsi 50 metų negirdėjusi lietuviškų dainų. Jaunimas pradėjo jiems dainuoti—tik klausykite! Klauso, šluosto ašaras senutė. O kiti lietuviai sakosi mieko nežinojo apie mūsų viešnagę, sako: ''Būtume suorganizavę ir vidury savaitės.'' Gaila, jau po laiko.

Susipažinę keletą šeimų, rytojaus dieną didelė išvykos dalis traukėme namo. Kai kurie dar pasiliko ir išvyko į Peru pasižvalgyti nuo kalnų.

Bendrai imant, LB ''Spindulio'' išvyka visi esame patenkinti. Labai patenkinti sakėsi ir P. Am. lietuviai. Daug kas iš vyresniųjų pasakė: ''Jūsų atvykimas ir programa yra didelis įnašas į mūsų lietuvybės išlaikymą'' O jaunimas, ''subruzdo''—susirūpino, kaip jiems greičiau išmokti lietuviškai, kad kitą kartą galėtų geriau susikalbėti.

O aš jiems daug kartų sakiau:—''šokti neužtenka, reikia ir dainuoti, kalbėti tėvų kalba—lietuviškai. Juk esame broliai ir seserys, vienos tautos vaikai. Mūsų visų Tėvynė—Lietuva.''

Pastebėjom, kad jie nori būti lietuviais, nori išmokti dainų ir kalbos, tik reikia jiems visais galimais būdais padėti, paremti jų pastangas.

Mes, Šiaurės Amerikos lietuviai, kviečiame Pietų Amerikos lietuvius kultūriniam bendradarbiavimui ir bendrai kovai už Lietuvos laisvę! **—O. R.**

"Spindulys" šokių grupė, šoka "Malūną" Pietų Amerikoje.
Folk dance group "Spindulys performing "Malūnas" (The Mill) in South America.

VANCOUVERYJE APSILANKIUS

Smagu buvo pervažiuoti net per tris valstybes į šiaurę nuo savo namų Kalifornijoje, juo labiau, kad tikslas buvo labai šakotas: pamatyti žaliomis eglėmis apaugusias ir taip Lietuvą primenančias kalvas, pasisvečiuoti pas ten šaknis įleidusius lietuvius ir aplankyti garsiąją EXPO '86.

Kelionė buvo smagi. Lėtai stūmėmės per besikeičiančius vietovaidžius, pirmiausia per vaismedžių ir daržovių neaprėpiamus plotus, sunkiai įsivaizduodami tokio gausaus derliaus sodinimo ir surinkimo procesą, kai viskas prinoksta tuo pačiu laiku. Kur-ne-kur matei vienišą traktorių, sukeliantį dulkių debesis, kitur palinkę triūsė keli darbininkai. Nors čia skaitosi sausoji Kalifornijos dalis, bet viskas žaliavo ir noko.

Oregonas visad giriasi lietaus gausa, bet mes laimingai išvengėme šio kelionės nepatogumo. Gražų įspūdį paliko lietuviškasis Oregono kryžius Grotto kalne, o dar gražesnį mūsų buvusios losangelietės Reginos Kungienės vaišingumas. Toliau, beveik nejučiomis jau Washingtono valstybė, su vis gausėjančiais upeliais, ežerais ir vis didėjančiomis aukštomis eglėmis ir kiparisais.

Pervažiuojant Kanados sieną nebuvo jokių formalumų, o ir miesto pakraščiu vaizdas mažai skyrėsi nuo amerikietiškųjų. Ta pati kalba, tie patys papročiai, toks pats jaunimas, tas pats McDonalds ir kepti viščiukai. Kaip senus draugus į savo glėbį priėmė tautietis p. Gumbelis, kurio kvietimą apsistoti jo namuose radome spaudoje. Nors tą puikų žmogų buvo ištikusi skaudi nelaimė—prieš vos savaitę palaidojo staigiai mirusią savo žmoną, svečius pričmė išskėstomis rankomis, vaišino ir rūpinosi. Tokio patogaus ir ištaigingo namo tikrai nesitikėjome, o tuo pačiu metu suvažiavome net trys grupės: ponai Gustai, dail. Jonė Kvietytė-Young su savo viešnia Aldona Valeišaite-Brusokiene, mes, ir sekančią dieną buvo laukiama irgi iš Kalifornijos p. Mockuvienė su sesute iš Lietuvos.

Taigi dabar apie parodą, nes visi klausia, kaip patiko. Sakyčiau—priklauso nuo žmogaus ir jo smalsumo, jo polėkių ir potraukių. Bendras vaizdas—labai daug paskutinių technikos stebuklų, daugybė tautinių grupių restoranų, ilgos eilės prie didžiųjų pavilijonų. Viskas labai šventiška, išpuošta, išblizginta, daug žmonių, daug vietų poilsiui, taigi norint yra ką veikti kelias dienas, o man užteko vienos, nes tikrai nuskausta kojos, pavargsta akys ir ausys nuo įspūdžių gausos, ypač nuo garsų iš Amerikos pavilijono. Tiek daug atsiekimų erdvės tyrinėjimuose, susisiekimo srityje, gyvenimo palengvinime, bet gal mažiausiai buvo kreipiamas dėmesys į patį žmogų, kaip asmenį,

(Nukelta į 12 pusl.)

Vancouverio lietuvių moterų choras, vadovaujamas Vidos Milerienės (dešinėje).—Nuotrauka E. Gumbelio
Lithuanian Women's Choir in Vancouver. At right is leader and conductor Mrs. Vida Mileris.

Jurgio Gliaudos 80 m. sukaktis

Visa graži Gliaudžių šeima, rašytojas-laureatas Jurgis Gliauda ir žmona Marija, sūnus Jurgis su žmona ir dviem vaikais Jurgeliu ir Maryte, atsilankė 1986 m. liepos 13 d. į labai šiltą ir iškilmingą šaulių ruoštą pobūvį-banketą su programa, kuri vyko šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles, Kalif.

Rengėjų vardu banketą pradėjo gražiu ir prasmingu žodžiu Los Angeles Daumanto šaulių kuopos pirmininkas Juozas Pažėra. Toliau visą programą vedė ir daugybę sveikinimų raštu perskaitė Jūratė Pažėraitė-Venckienė.

Sesių šaulių buvo paruoštos puikios pokylio vaišės; buvo net gražus bei iškilmingas gimtadienio tortas — rašytojui Gliaudai, — jis 80 metų amžiaus sulaukė liepos 4 d.

Pokylio — rašytojo laureato J. Gliaudos pagerbimo meninę programą sudarė — žodinė ir muzikinė dalys.

Rašytoja Alė Rūta skaito rašytojo-laureato Jurgio Gliaudos kūrybos apžvalgą, laureatui surengto pagerbimo metu.

At the reception honoring author-laureate Jurgis Gliauda Alė Rūta presents summary of the work of the honoree.

Pirmiausia gražia, meniška invokacija-malda iškilmes pradėjo šv. Kazimiero parap. klebonas kun. dr. Alg. Olšauskas. Prasmingas garbės generalinio konsulo Vytauto Čekanausko žodis-sveikinimas.

Ilgesniu ''žodžiu'' Alė Rūta apibūdino rašytoją: ''Jurgio Gliaudos kūrybinis vaizdas''.

Muzikinėj daly — solistai: Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris, akompanuojant Raimondai Apeikytei.

Daugybė sveikinimų raštu ir žodžiu.

A.

Gliaudžių šeima. Iš k.: Marija Gliaudienė su vaikaite Maryte, Jurgio Gliaudos Jr. žmona su sūneliu Jurgeliu, rašyt. Jurgis Gliauda ir sūnus Jurgis Gliauda Jr. —Foto E. Pažerienė

The Gliauda family. From left: Mrs. Marija Gliauda with granddaughter Maryte; daughter-in-law with son Jurgelis; author Jurgis Gliauda and son, Jurgis Gliauda, Jr.

Jurgio Gliaudos raštų derlius

1949 — Broliai - poema. 1950 — Ave America! 1952 — Namai ant smėlio - premijuotas romanas. 1953 — Ora pro nobis - premijuotas romanas. 1954 — Gęstanti saulė - metmenys. 1955 — Tėviškėlė už kalnų — vaidinimas vaikams. 1956 — Raidžių pasėliai — romanas. 1959 — Meilės Pinaklis — komedija. 1960 — Šikšnosparnių sostas — premijuotas romanas. 1961 — Ikaro sonatas — romanas. 1963 — House upon the Sand — angl. vertimas. 1965 — Agonija — tikrovinis romanas. 1965 — Kaukių balius — komedija. 1966 — Los Angeles šv. Kazimiero parapijos istorija. 1966 — Čiurlionis — drama. 1966 — Delfino ženkle — premijuotas romanas. 1968 — Sonata of Icarus — angl. vertimas. 1969 — Liepsnos ir apmaudo ąsočiai — premijuotas romanas. 1970 — Agonija — II laida. 1970 — Aitvarai ir giria — premijuotas romanas. 1971 — Kompiuterinė santuoka — farsas. 1971 — Simas — liet. ir angl. reportažas. 1972 Sunkiausiu keliu — romanas. 1975 — Pagairė — premijuotas romanas. 1976 — Naktis — drama. 1977 — Teismas biržely — tikrovinė novelė. 1978 — Narsa gyventi — romanas. 1979 — Perlojos respublika — premijuotas romanas. 1980 — Bausmė — novelės. 1981 — Atolas-Koralų sala — romanas. 1985 — Baltos vėliav os — romanas. 1985 — Kovo ketvirtoji — romanas. 1985 — The Agony — angl. vertimas. 1987 (išeis iš spaudos) Tornado — angl. novelės. 1987 — Ganytojas ir vilkai — romanas.

———————

''Lietuvių Dienų'' *žurnalo redakcijoje,* ***4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029,*** *dar galima gauti šias rašytojo* ***Jurgio Gliaudos*** *knygas:*

''Teismas biržely''*, tikrovinė novelė;* ***''Kovo ketvirtoji''****, romanas;* ***''Narsa gyventi''****, romanas;* ***''Sunkiausiu keliu''****, romanas;* ***''Simas''****, reportažas, į anglų kalbą išvertė Kęstutis Čižiūnas ir J. Žemkalnis.*

Rašytojas J. Gliauda su programos atlikėjais ir rengėjais. Iš k.: sol. A. Pavasaris, M. Gliaudienė, rašytojas Jurgis Gliauda, sol. J. Čekanauskienė, paskaitininkė-rašytoja Alė Rūta, pianistė-komp. Raimonda Apeikytė, banketo rengėjas J. Pažėra, ir pranešėja Jūratė Venskienė. —Foto E. Pažerienė

Participants at concert honoring author J. Gliauda. From left: soloist A. Pavasaris, Maria Gliauda, Jurgis Gliauda, soloist J. Čekanauskas, speaker Alė Rūta, pianist Raimonda Apeikis, concert organizer J. Pažėra, and program announcer Jūratė Venckus.

ĄŽUOLAS

Prieš šimtmečius įaugo mano šaknys šiton žemėn,
Ir šimtmečių juoda audra jų neišraus,—
Ar išdidi viršūnė tėviškės padangę ramią remia,
Ar ūkanose prošvaisčių dairaus.

Esu pagairėj aš šiaurinio šalto vėjo,
Esu aš kryžkelėj rytų ir vakarų...
Daug Nemunu vandens, daug rytmečių šviesių tekėjo,
Ir daug užgęso neprabrėškusių žarų...

Ir sirpo vasaros, ir auksu saulė švietė,
Ir klydo gervių klyksmas rudenio takuos,
Visų pavasarių padangėj mano rankos plėtės,
Ir paukštis svetimas žemyn nenulenkė šakos!

Girdėjau giriose aš Gedimino ragą,
Girdėjau aidą jo aukštajam panery,
Mačiau, kaip laužai, šaukdami kovon lietuvį, dega,
Ir kaip krūtinėse negęsta jų liepsna skaidri.

Mačiau, kaip griuvo akmenio statytos pilys,
Mačiau, kaip upės seko ir aukšti kalnai,
Mačiau, kaip milžinams piliakalnius supylė,
Kad jie gyventų čia, kaip žemė, amžinai!

Po mano kojom Romuvos šventa ugnis ruseno,
Po mano kojom gęso plėnys pelenų senų,
Aš prie širdies glaudžiu Rūpintojėlio koplytėlę seną —
Paguodą temstančių ir viltį švintančių dienų.

Manų šaknų žaliajame, gyvajame pavėsy
Vaidilų kanklės nešė dainą kloniams ir laukams,
Manos galvos vainikan naktį krito žvaigždės šviesios,
Ir tarė žemė: — Rinki jas — jos laisvės rytą lems!

Į juodą žemę sunkės ašaros ir kraujas,
Ir aš, kaip deimantus, slėpiau jas tarp šaknų,
Ir aš, lapus iš skausmo plėšdamas, rinkau jas-
Vergų, baudžiauninkų, tremtinių, kankinių...

Ir tarė dangūs: — Ąžuole, stovėk, kai vėtros plėšys,
Ir nedrebėk, kai duobkasiai sueis iškast tavęs—
Manų skliautų Apvaizdoje tu amžiais čia stovėsi,
Kas neš mano kalvarijas, tas mano šventę švęs!

Ir brangų lobį ašarų, žvaigždžių, kančios ir kraujo
Glaudžiu ir saugau dienai gyvą po žeme,
Kai po visų naktų užgims pasaulis naujas,
Iš jų kad gaustų Viešpačiui šviesi garbės giesmė!

Ąžuolas *(nuotrauka daryta šią vasarą) Stebeikėlių kaime (Pumpėnų par.), kur gimė poetas Bernardas Brazdžionis.*

The oak tree, the inspiration for the 1943 poem by Bernardas Brazdžionis still stands near his home. This 1981 photograph was taken by a group of students who had honored Brazdžionis' work by erecting a cross nearby.

1981 m. rugpjūčio 26 d. grupė jaunimo, kaip rašo pogrindžio ''Aušra'' nr. 29 (69) aplankė poeto gimtąją sodybą. ''... išreikšdami savo dėkingumą ir meilę (komunistų) niekinamam Tautos Dainiui pastatė kryžių... Po poros savaičių kryžius su menišku šiandienos dievdirbio drožiniu valdžios pareigūnų buvo sunaikintas.''

Bet ąžuolas, kurio tema poetas 1943, vokiečių okupacijos metais, parašė alegorinį eilėraštį, tebestovi ir šiandieną. Eilėraštis, kaip ir šis gamtos paminklas, išreiškia istorinį lietuvių ir lietuvių tautos likimą.

NAIKINAMIEJI

AVA SAUDARGIENĖ

Ištrauka iš tik išleistos Australijoje A. Saudargienės knygos "Naikinamieji," kur aprašoma brolio Petro gyvenimas Sibire.

KARAGANDA, 1948 M.

Su komunizmu išsiplėtė rusų kolonizacija stepėje. Nuo 1923 m. prasidėjo gyventojų naikinimas, kolūkių steigimas, galvijų bei avių grobimas ir gabenimas į Rusiją. Kazachstanas greitai ištuštėjo, apiplėšti klajokliai nuskurdo. Mineraliniais lobiais turtingame krašte sovietai įruošė daugybę kalėjimų. Masiškai vežami į rusų eksplotuojamas kasyklas politiniai kaliniai ir tremtiniai dirbo primityviose sąlygose. Tūkstančiai išmiršta badu, nuo skorbuto, šiltinės, skarlatinos ir kitų užkrečiamų ligų. Jų vieton atvežami kiti.

Srities centras Karaganda (Juodas kraujas), 350 kilometrų nuo Balkašo ežero mažas angliakasių kaimas, staiga išaugo į didelį, rusiško standarto anglies ir smėlio dulkių užterštą miestą, kur molio ir velėnos sudrėbtuose, skarda ir stepių žole dengtuose namukuose ir žemės landynėse gyvena du šimtai tūkstančių pavergtų tautų tremtiniai.

Skurdaus miesto centre, dviaukščiuose namuose, įsikūrus Gulago administracija, komendantūra, kompartija, politiniai agitatoriai ir komjaunuoliai; įsitaisęs komisariatas, bankas ir paštas. Sena geležinkelio stotis padidinta, Prie miesto išsiskėtė stovykla-kalėjimas politiniams kaliniams.

Tremtiniai kas mėnesį privalo registruotis KGB komendatūroje, neturi teisės išvykti, nei kitur apsigyventi. Dirba, kaip ir kaliniai, primityviai įruoštose kasyklose už menką atlyginimą, kurio vos pakanka duonai nusipirkti.

Politiniai kaliniai gyvena už spygliuotų vielų, maitinami menku duonos daviniu ir skysta avižų putra. Atlyginimo už darbą negauna.

Kasyklose kasdieną įvyksta užgriuvimai. 80% dirbančių žūsta nelaiminguose atsitikimuose.

Dvidešimt kilometrų už miesto įrengta darbui netinkamiems, ant mirties slenksčio stovintiems invalidams stovykla, speclageris. Tai didokas plotas stepės, aptvertas spygliuotomis vielomis, raudonarmiečių ir vilkinių šunų saugomas. Šalia kalinių aptvaros kiukso administracijos ir sargybinių barakai.

Speclageryje kaliniai invalidai gauna 300 gramų duonos į dieną. Miega po atviru dangum, nors šalčiai žiemos metu siekia 40 laipsnių. Suskirstyti brigadomis dirba apyvokos darbus ir stato sau kalėjimą. Dėl medžiagos ir jėgų stokos, per kelis metus tepajėgė pastatyti porą barakų su keliais šimtais dviaukščių guolių, kurių nepakako dvylikai tūkstančių kalinių, ir įrengė virtuvę, kur sykį dienoje išsivirdavo miežinių pelų putrą.

Didžiuliame mirštančių politinių kalinių skruzdėlyne kriminalinių kalinių nebuvo. Speclageris buvo skirtas tik politiniams. Kazachstano Gulago viršininkas, generolas Vitkauskas, kalinių spėjimu Vilniaus žydas, kalėjimuose nesilankė. Speclagerio viršininkas kapitonas Kaminski, Lenkijos žydas, nesirūpino kaliniais. Statybą pavedė patiems invalidams, o invalidus—NKVD viršininkui ir viršilai Novgorodui, kuris su lazda ir keiksmais valdė speclagerio nelaiminguosius gyventojus.

Barakų statyba vyko pamažu. Darbui nebuvo pajėgių darbininkų. Pavergtų tautų architektai, inžnieriai, skardininkai ir elektrikai mokė matematikus, chemikus, generolus, mokytojus, sąskaitininkus, rašytojus, žurnalistus ir muzikus. Mokslas ir inteligencija atstojo raumenis. Darbams vadovavo prityręs inžinierius lenkas Zbigniev. Artinantis žiemai, invalidai visas jėgas skyrė statybai, nes nežiūrint didelio mirtingumo, kalinių skaičius augo, nebuvo vietos barakuose ir daugumas miegojo lauke, o naktys buvo vis šaltesnės.

Dolinkos invalidų dešimtukas Karagandos speclagerį pasiekė sutemus. Pikti šunys aplojo sustojusius prie prožektoriais apšviestų vartų. Būtų sudraskę, jei nebūtų pririšti grandinėmis. Sargybos viršininkas paėmęs dokumentus pasišalino, po valandos sugrįžęs davė ženklą įleisti pro vartus. Sustingę, alkani, ištroškę paliko viltį už vartų. Enkavedistai apsupo ir nuvedė į administracijos baraką. Petrą įleido į mažą užtvarą, kur prie stalo sėdėjo du komisarai, ant sienos kabėjo Stalinas.

— Iš kur? — paklausė.

— Iš Dolinkos, — numykė kalinys prie krūtinės glausdamas maišelį. Duso nuo šilto oro, svyravo, baisiai norėjo pasikasyti.

— Parodyk ką turi?

Pabėrė ant stalo skudurų antklodę, marškinius, maldaknygę ir siūlų kamuoliuką.

Liepė nusirengti. Apsinuoginęs virpėjo, įtraukė pečius ir atkišo žilą barzdą, savo skydą prieš terorą.

Ak, ta barzda! Moralinis ginklas prieš rusišką barbarizmą. Sendino, šildė, slėpė sielvartą, ilgesį ir baimę, gelbėjo nuo smurto.

Gavęs įsakymą apsivilkti, stvėrė marškinius, užsimovė kelnes, įsisupo į baigiančius plyšti kailinius. Komisaras vartė maldaknygę.

— Kas tai per knyga? — neįskaitė rašto. — Iš kur gavai?

— Tai maldaknygė. Iš Vilniaus prisiuntė.

— Gali pasilaikyti, o kitką konfiskuojame, — prisitraukė siūlus, adatą ir marškinius.

— Neišeisiu negavęs savo daiktų, — užkimusiu balsu sumurmėjo Petras.

Dar kartą apžiūrėjęs, enkvadistas pasiliko marškinius, o kitką leido pasiimti. Paskyrė kalinio numerį ir liepė išeiti.

Patikrinti, sunumeruoti invalidai nežinojo ką toliau daryti. Stovėjo prie spygliuotų vielų. Priėjo kelios žmogystos. Petrą užkalbino aukštas, rudais ūsais, atviru žvilgsniu vidutinio amžiaus vyras, kuris kažkuo priminė Igorą.

— Esu Balin, gruzinas, Raudonosios armijos kapitonas, einu brigadininko pareigas speclagery, — ištiesė ranką.

Petras pasisakė savo vardą.

— Už ką nubaustas?

— Už tėvynės išdavimą.

Balin nusikvatojo: — Visi mes už tėvynės išdavimą. Kuo išdavei tėvynę?

— Nežinau. Buvau sąskaitininkas, — pridėjo, lyg tai paaiškintų kuo išdavė Lietuvą.

Petrui patiko gruzino juokas: — Priimk mane į savo brigadą, — paprašė.

— Turi pinigų? — tyliai paklausė Balin.

— Turiu, — dar tyliau atsakė Petras ir pačiupinėjo marškinių skverne įsiūtą Aleksandro prisiųstą pinigą.

— Kiek?

— Penkiasdešimt rublių.

— Pakalbėsiu su keramikos meistru, — pažadėjo Balin ir dingo tamsoje. Netrukus sugrįžo.

— Keramikos meistras sutinka priimti kaip asistentą. Kai raštinje klaus kokia tavo specialybė, pasakyk keramikas, — pamokė Balin, paėmė penkiasdešimt rublių ir prapuolė.

Niekas į juos dėmesio nekreipė. Sugulė ant žemės kur stovėjo. Buvo šalta, užmigti negalėjo. Petras sielojosi, o gal apgavo gruzinas?

Rytą iš sandėlininko gavo po dubenėlį, šaukštą ir penkias juostas su numeriu didelėmis skaitlinėmis. Petro buvo 12845. Sandėlininkas padavė adatą su siūlu: — Vieną juostą prisiūk prie kelnių virš kelių, po vieną ant rankovių, ketvirtą ant nugaros ir penktą prie kepurės.

Nustojo vardo, tapo Numeris, numerių minioje.

Antrą parą nevalgę Numeriai, maišelius pasiglemžę po pažastim, į barako sieną atsirėmę, sekė judėjimą speclageryje. Dirbančių skruzdėlyne pastebėjo tam tikrą tvarką, jautė darbo ritmą. Išskyrė du kalinių tipus: vieni sudžiūvę, kaulėti, aptempti sausa oda; antri nudribusiu pilvu, raukšlėta oda. Vienų ir kitų akys įdubusios, veidai pajuodę, dantys išlūžę, kaulai atsikišę, pakaušiai nuplikę, kojos ir rankos sutinusios. Karikatūros; teroro aukos slepiamos už spygliuotų vielų!

Pasibaigus darbo dienai, baisios nevilties prislėgtą Petrą Balin nusivedė į baraką: — Būsi mano brigadoje, turiu tau ir guolį. Nereikės gulėti lauke ant žemės ir šalti.

Atsisėdęs ant kieto guolio pasipasakojo: — Buvau žuvų ūkio technologas. Karui prasidėjus pašaukė į kariuomenę. Ukrainoje patekau vokiečiams į belaisvę. Karui pasibaigus, amerikiečių paleisti grįžome namo. Koks buvo sukrėtimas, kai sovietai grįžusius suėmė ir išsiuntė į sunkių darbų koncentracijos stovyklas, kad neužkrėstumėm genialią rusų tautą fašistų ir kapitalistų bacilomis. — Pašaipiai juokėsi Balin. — Kaip tėvynės išdavikas perėjau tris apsivalymo kalėjimus ir vis nepaleidžia.

— Ar Zarin irgi buvęs belaisvis?

— Ne. Jis iš Kinijos, Po spalio revoliucijos, keli Kinijos rusai, jų tarpe Zarin, komunistų agentų suagituoti atvyko į Sovietų Rusiją padėti rojų kurti. Prie Kinijos-Rusijos sienos juos suėmė ir be tardymo, be teismo uždarė į kalėjimą, kaip antisovietinį gaivalą. Ir po šiai dienai kalėjimuose. Zarin, kaip invalidas atkeltas į Karagandą, administracijai įsakius, savo jėgomis įruošė keramikos dirbtuvę, panašiai kaip turėjęs Kinijoje. Joje gaminame plyteles ir stiegeles barakų statybai.

Sekančią dieną Balin pristatė Petrą niūriam keramikui, kuris kaip Rudis, kentėjo aklo idealizmo ir propogandos suklaidintas.

KNYGŲ LENTYNOJE

Rašytoja Ava Saudargienė
Author Ava Saudargienė

AVA SAUDARGIENĖ (SIEMENIŠKAITĖ) *augo ir pagrindinius mokslus ėjo Lietuvoje. Nuo 1949 m. gyvena Sydnejuje, Australijoje. Meilę knygai paveldėjo iš tėvų. Būdama Rygiškių Jono gimnazijoje ir Mariampolės Mokytojų seminarijoje pasižymėjo rašiniais. Baigusi Aukštuosius Kūno Kultūros kursus Kaune, dirbo dvejus metus mokytoja vasaros vaikų stovyklose ir lektore pradžios mokyklų mokytojams. Paskutiniais Lietuvos nepriklausomybės metais paskirta fizinio auklėjimo inspektore prie Kūno Kultūros Rūmų.*

Sovietų terorui siaučiant pasitraukė į Vokietiją. Wiesbadene studijavo vaikų teatro meną ir išraiškos šokį, tuo pačiu laiku, UNRRA'os pavedimu suorganizavo Vaikų Teatrą, kuriam vadovavo ketveris metus. Persikėlusi į Australiją, dirbdama fabriko raštinėje, vakarais dviejus metus studijavo anglų literatūrą Sydnejaus universiteto ruošiamuose kursuose, suorganizavo Vaikų Teatrą su kuriuo dirbo penkioliką metų, paruošdama aukšto lygio spektaklius.

Tautinio meno skleidėja, atstovė tautybių reikalams dalyvavo tautybių radijo ir televizijos rengiamuose pasitarimuose tautybių (etninių) reikalų departmente. Kėlė lietuvių reikalą australų spaudoje. Patiekė lietuviškai-angliškai pasaką "Geležinis Vilkas" tautinių pasakų rinkiniui "The Best Loved Tales of Australia's Children," išleista Etninių reikalų ministerijos, 1979 m. Lietuvių tautinius šokius įvedė į pirmaeilę vietą Sydnejaus Operos rūmų tarptautiniuose koncertuose ir miesto festivaliuose. Paskutiniu laiku dirba Tautybių (etninio) radijo lietuvių skyriuje.

Rašo aktualiais klausimais Australijos, Britanijos, Amerikos ir Kanados lietuviškuose laikraščiuose. Per eilę klajokliško gyvenimo parašė sekančias knygas: "Žaidimai ir Mankštos," išleido Valstybinė leidykla Kaune, 1942; "Liaudies šokis Lietuvoje"—PLB Vokietijos krašto valdyba, 1958; dvi 3-jų veiksmų pjeses vaikams "Buvo broliai devyni;" ir "Sigutė"—Australijos LB krašto kultūros Taryba, 1968; "Gintaras—Lietuvos brangakmenis"—serijomis spausdinta žurnale "Moteris," Kanadoje, 1982. Nidas knygo klubo, Londone išleista: "Tolimų kraštų miražai," 1976; "Vėjas iš Rytų," 1983; "Naikinamieji," 1986.

***"Naikinamieji"** — tai dar viena Sovietų nužmoginto žmogaus tragedija, šaukianti dangaus kerštо, pagal Senąjį Testamentą, dar vienas liudijimas trėmimų į Sibirą kančių, realus paveikslas be pagražinimų, be sentimentų. Šioje knygoje (su parašte "Politinio kalinio pasakojimas") Ava Saudargienė atskleidžia savo mirusio brolio Petro Siemniškos paslaptį, kuri jam gyvam esant sovietinių valdžios įstaigų, jį paleidusių su repatrijuojančiais lenkais grįžti į Lenkiją, buvo uždrausta atskleisti.*

Ava Saudargienė sklandžiai pasakoja žmonių suėmimų, tardymų, kaltinimų (už nebūtas kaltes, neva už "tėvynės išdavimą"), trafaretinį, niekuo nepagrįsta nuteisimą, siaubingą, pasibaisėtinai nežmonišką kelionę gyvuliniais vagonais į Gulagą — į Kazachstaną (Dubinką, Kalgaradoką); vergų vegetavimą kalinių lageriuose, gyvo lavono paleidimą į "laisvę" tame pat Sibire su sąlyga kas dvi savaites registruotis ir nė nemėginti pabėgti.

Komunistinis Gulago tremtinių pragaras pralenkia visus Dantės ir kitų fantazijos sukurtus ir ilgoje žmonijos istorijoje žinomus pragarus.

Šis "kalinio pasakojimas", Avos Saudargienės atkurtas, nuostabiu tikslumu perpintas realiomis naikinamųjų kančių, skurdo, bado, darbo ir jų kankintojų elgesio detalėmis, rodo, kokios šėtoniškos neapykantos kitaip galvojančiam žmogui apsėsta visa sovietinė sistema, į kokias kerštо, melo, despotizmo reples įsprausta visa komunistinė imperija.

Autorė, atlikdama mirusio brolio išpažintį, nė nesistengia skaitytojo graudenti ar rūstinti, puslapis po puslapio vis labiau pagaudama pasakoja apgaubdama skausmo ir šiurpo atmosfera, kurioje neša savo likimą Petras Siemniška, jo sutiktieji nelaimės draugai, o kartu ir visi darbo lagerių pasmerktieji.

Pasakojimai, gal autorei nė nepretenduojant į grožinės literatūros veikalą, daug kur iki to lygmens pakyla, gausus stilistiškais pasigrožėtinais sakiniais ir vaizdais: 104- psl. nostalgiškas paukščių skridimas, 159 psl. — "kapuose buvo ramu, taip ramu, kad su Dievu buvo galima kalbėti", 160 psl. Kalgaradoko peisažas, 143, 188 puslapiuose — originalūs palyginimai, pasakymai: "pavasaris ir muzika sumaišė protus ne vienam" ir kt.

Giliai įsimena ryškiais brūkšniais nupieštų tipų: Žebenkštis (pirties sargas), Kupriukas (kurs padarė šachmatų figūras), Gintaras (pilka pelė, Alvito ūkininko sūnus, grojąs armonikėle), kunigas Aleksandras...

O mirties stovyklos barakų gyvenimą pamargina čia su ironija, čia su graudumu, pavaizduotos tokios scenos kaip kalinės moterys "nubaudžia" sadistą Maskvietį, arba dviejų kalinių jungtuvės, kuriose jaunasis ir jaunoji už skirtingų spygliuotų vielų nei prieš vedybas, nei po vedybų nė pirštu vienas kito nebuvo prisilietę; neužmirštama graudžiai džiugi Petro atsisveikinimo "puota", kur tarp kitų kalbų prasižioja ir NKVD sekretorius (207 psl.) "Negalėjau išsiaiškinti, kas esi — lenkas ar lietuvis... užsispyręs kaip tikras lietuvis".

Būtų galima paminėti ir cituoti puikių aptarimų, kas lageryje "duona" ir kas "asmens dokumentai", kokios trys klasės žmonių yra Sovietijoje (kurie sėdėjo, kurie sėdi ir kurie dar sėdės); arba anekdotas už ką inžinierius nuteistas 25 metams tremties, bet palikime tai pačiam skaitytojo smalsumui patenkinti.

Normaliam pasaulyje gyvenąs žmogus tokia sovietinio NKVD ir KGB palaikoma "liaudies priešų" naikinimo procedūra netikėjo, negali tikėti (kaip netikėjo žydui Beginui, taip pat savo kailiu patyrusiam tos sistemos "humanizmo" kelius ir metodus), netiki, o gal dar ilgai netikės.

Sovietinė "etika" ir "humanizmas"

"Ypač didelis marksistinės etikos nuopelnas yra tai, kad ji atskleidė komunistinės dorovės esmę, įrodė, jog ši dorovės sistema yra aukščiausia žmonijos dorovinio išsivystimo pakopa.

Komunistinė dorovė — tai realaus humanizmo dorovė. Ji ne tik perima praeities dorovinės kultūros pasiekimus, bet ir, atspindėdama socialistinės bei komunistinės visuomenės raidą, suteikia jiems naują turinį, sudaro svarbias prielaidas sąmoningam, savanoriškam visų žmonių susivienijimui..."

"... marksistinė etika skatina nuosekliai įgyvendinti humaniškiausias dorovės normas, paversti jas polinkiais ir įpročiais visose veiklos srityse.

Tai žmogaus išaukštinimo, jo dorovinės kultūros ugdymo, gyvenimo įprasminimo etika..."

Perspėjame skaitytojus, kad šios ištraukos paimtos ne iš ok. Lietuvoje leidžiamos satyros ir humoro laikraščio "Šluotos", bet iš vadovėlio mokykloms "Etika", išleisto 1979 m. Vilniuje.

Tų teigimų iliustracijai labai tinka A. Saudargienės aprašyti politinio tremtinio pergyvenimai Gulage.

(Ištrauka spausdinama šiame LD nr.)

Mes, vyresnieji, turėtume pasirūpinti, kad ir mūsų jaunimas, — vaikai ir vaikų vaikai, — nuo kurių priklausys antrojo nacių sėbro, degeneruoto "taikos ir žmoniškumo" vykdytojo išvilkimas į šviesą ir likvidavimas, jei ne šiandieną, tai rytoj; kad pasaulis pamatytų kas ardo ir griauna tautų gyvenimą bei sugyvenimą, kas drumsčia giedrią pasaulio padangę.

Neįtikėtinų, fantasmagoriškų scenų tikrumą laiduoja knygoje pridėto asmens dokumentų foto nuotraukos ir skaitytoją grąžina į realybę, kurią patyrė ir dar patiria dabartiniai tremtiniai, kaip Sadūnaitė, Bieliauskienė, Petkus ir kt., kurią patyrė kai kurių mūsų tėvai, seneliai, giminės ir artimieji... Tas košmaras pats nepraeis, o kad ir jos neištiktų toks pats likimas, jaunoji karta turės jį išsklaidyti.

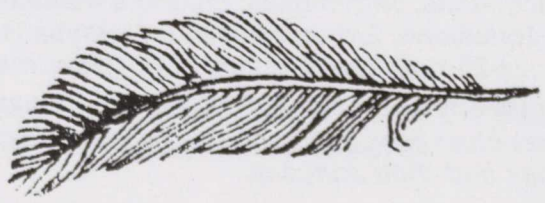

Sovietų Sąjunga pirmauja medalių produkcijoje

Senas Sovietų Sąjungoje paminėtas 2-jo Pasaulinio karo pabaigos keturiasdešimtmetis. Į dangų šovė stirtos straipsnių apie Stalino armijų pergalę ir jų atneštą palaimą Lietuvai, Latvijai, Estijai bei kitoms vidurio-rytų Europos tautoms. Neiškenčiame iš tos gausybės nepaėmę vieno deimančiuko ir juo nepasigrožėję.

Pasirodo, kad artinantis 40-mečiui, sunerimo vilniškės ''Tiesos'' skaitytojai, sušnerėjo kaip javų laukas visa pažangioji Lietuva, ir pradėjo energingai teirautis, kokia tvarka nešiojami tarybiniai ordinai ir medaliai. Paslaugioji ''Tiesa'' juos bematant apšvietė, 1985 m. gegužės 6 d. persispausdindama TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaką šiuo epochiniu klausimu.

Prezidiumo įsakas—daugiau negu įsakas, o tarybinė epinė poezija. Sulaikę kvapą skaitome, kad ordinai su sraigtiniu tvirtinimu segami dešinėje krūtinės pusėje. Jų tarpe yra ir broliams lietuviams tokie prasmingi Suvorovo bei Kutuzovo ordinai. Tie karvedžiai gynė ir plėtė carų imperiją—Lenino žodžiais, ''tautų kalėjimą,'' kuriame buvo uždaryta ir Lietuva. Suvorovas pasitarnavo pažangai vadovaudamas reakcingųjų carų kariaunai prieš revoliucinės Prancūzijos armiją. Vienas jo didžiųjų žygdarbių buvo Lenkijos sukilimo numalšinimas, kurio metu jo kazokai išskerdė tūkstančius beginklių civilių Varšuvos priemiestyje. Žemvaldis Kutuzovas buvo visos baudžiauninkų armijos savininkas. Imperializmo, reakcijos ir baudžiavos simboliai—ar gali būti gražesnis papuošalas lietuvių krūtinėms?

Nemažiau prasmingi kairėje krūtinės pusėje nešiojami medaliai. Štai vienas ''Už Budapešto paėmimą.'' Įsakas, deja, nepaaiškina už kurį paėmimą—1944-ais ar 1956-ais metais? Kitas—''Už Prahos išvadavimą?'' 1954-ais ar 1968-ais? Štai medalis ''Už Varšuvos išvadavimą.'' Ar ant jo mažyčiu šriftu parašyta: ''Palaukus prie Vyslos, kol vokiečiai baigė triuškinti Varšuvos sukilimą?'' O medalis ''Už Karaliaučiaus paėmimą'' ar nenusipelno priekabos, pavadintos ''Už Karaliaučiaus pavertimą Kaliningrad?'' Ir kur lietuviams svarbiausias medalis: ''Už Lietuvos okupaciją?''

Beskaitant įsaką apie ordinus ir medalius, dar labiau išryškėja tarybinės santvarkos pranašumas. Tesididžiuoja buržuazinės šalys savo turtais ir blizgučiais. Žmogus yra aukštesnė būtybė—net ir buržuaziniai tamsybininkai pripažįsta, kad jis ''ne vien duona gyvas.'' Dvasinė žmogaus gyvybė remiasi medaliais ir ordinais, kurių jokia santvarka tiek neprigamina, kiek tarybinė.

Kartais pritrūksta mėsos? Beskit dantis į medalį ''Už Donbaso anglies šachtų atkūrimą.'' Jums neleidžia apsilankyti užsienyje? Tekeliauja jūsų akys skersai ir išilgai medalio ''Už pasižymėjimą saugant TSRS valstybinę sieną.'' Jums kelia rūpesčių lietuvių kalbos ir tautinio tapaumo ateitis? Tie rūpesčiai bematant išsisklaidys įsižiūrėjus ''Už Vakarų Sibiro naftos ir dujų gelmių komplekso įsisavinimą ir šio komplekso išvystymą.'' Sūnus grįžta iš Afganistano karste? Jus paguos medalis ''Už pasižymėjimą karinėje tarnyboje'' su sraigtiniu tvirtinimu segamas dešinėje krūtinės pusėje po ordinų.

Lauksime ir naujo Prezidiumo įsako, kuris reikiamai pripažins ir šauniųjų kagebistų bei enkavedistų nuopelnus medaliais ''Už Vorkutą,'' ''Už Karagandą,'' ''Už Magddą,'' ''Už Norilską, ''Už šaunų darbą Gulage,'' ''Už narsumą masiniai deportuojant lietuvius 1941-ais metais.'' ''46-ais, 47-ais, 48-ais metais.''

''Jei ordinai netelpa į vieną eilę, jie segami antroje,'' informuoja Prezidiumo įsakas. O ką darysim kai medaliais užsipildys abi krūtinės pusės, kai nebeliks vietos nei žvaigždelytei nei juosteliukei? Apie tai įsakas nieko nesako, bet įgudęs tarybinis pilietis pasidarys išvadą ir segs juos ant nugaros. O užpildžius nugarą, dar liks rankovės. Ir kitos aprengto kūno dalys. Tai visi kontinentai bematant atpažins tarybinį—ordinuotą ir medaliuotą—žmogų, ir grauš buržuazinius pirštus iš pavydo. *—H. M.*

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos naujoji valdyba. Sėdi iš k.: Ona Daškevičienė, iždininkė; dr. Leonas Kriaučeliūnas, pirmininkas; Eleonora Valiukienė, sekretorė. Stovi: Petras Buchas, 1 vicepirmininkas ir Vida Jonušienė, 2 vicepirmininkė. Valdyba išrinkta XIX-tojo seimo metu, įvykusio 1986 metų gegužės mėn. 24-25 d.d. Los Angeles, CA, dvejų metų kadencijai. —Nuotrauka J. Tamulaičio

Newly elected officers of the National Lithuanian Society of America, Inc. Seated, l. to r.: Treasurer Ona Daškevičius; pres. Dr. Leonas Kriaučeliūnas; Secretary Eleonora Valiukienė. Standing, l. to r.: Petras Buchas and Vida Jonušas.

Skaitytojų laiškai

Iš tolimos Australijos nesenai gautas, tokio turinio laiškas:

''Siunčiu Jums visiems nuoširdžiausius linkėjimus ir sveikinu, kad nepavargdami leidžiate tokios aukštos kokybės žurnalą. Jūsų ''Lietuvių Dienos'' visada įvairios ir įdomios! Jūs taip pat suradote gerą ''vidurkelį'', kaip vienas žurnalas aptarnauja ir lietuviškai ir angliškai skaitančius.

Gero vėjo!
Jūsų A. Taškūnas
''Baltic News'' redaktorius

———————

''Lietuvių Dienų'' knygynas, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, gavo pardavimui Jono Švobos naują knygą ''Seiminė ir prezidentinė Lietuva.'' 422 pusl, kietais viršeliais. Kaina $10 (persiuntimas $1).

———————

Vancouveryje apsilankius

(Atkelta iš 6 pusl.)

o per daug buvo šaukiama apie ''peace,'' brolybę, Azijos kraštų atkutimą, bet visai nekalbama apie 20-tojo amžiaus žmogaus laisvę ir tautinį apsisprendimą.

Prie geros nuotaikos prisidėjo Egipto faraono paroda, puikūs visų laikų laivai, virš galvos nuolat burzgią nežmoniško greičio sprausminiai lėktuvai, mini-traukiniukai ir vokiškas alus. Visgi geriausias prisiminimas liks tai Vancouverio miesto vaizdas, žiūrint nuo karalienės Elzbietos kalno į horizonte stūkstančius grėsmingus kalnus, mėlynus vandenis ir gėles, gėles!

—R. K. Vidžiūnienė

Naujos Knygos Pristatymas Los Angelėse

Los Angeles Žurnalistų Sąjunga, liepos mėn. 20 d. Tautinių Namų salėje, surengė rašytojo Jono Vizbaros-Sūduvio naujos knygos ''Kur bėga Šešupė'' pristatymą.

Žurnalistų Sąjungos pirmininkė Rūta Kleva Vidžiūnienė parengė įdomią ir visai naują, trumpą programą: pristatė knygos santrauką, įterpdama ištraukas, kurias skaitė V. Baltušienė. Trumpai apibūdino suvalkietį autorių laimėjusį premiją už pirmąją knygą ''Alšėnų kunigaikštytė.''

Programa baigta Onos Deveikienės solo daina ''Kur bėga Šešupė.'' Solistei akompanavo komp. B. Budriūnas.

Visas pristatymas K. Vidžiūnienės įrekorduotas į kasetę ir pasiųstas autoriui, kuris negalėjo tuo metu į Los Angeles atvykti.

Los Angeles L. Tautinės Sąjungos pirmininkė R. Sakienė, paruošė puikius užkandžius, kuriais dalyviai vaišinosi ir prieš ir po knygos pristatymo.

Įdomu, kad po tokio puikaus pristatymo, visos prisiųstos knygos buvo greitai išparduotos. **—V.B.**

Po Jono Vizbaro-Sūduvio naujos knygos ''Kur Bėga Šešupė,'' pristatymo, Los Angeles Tautiniuose namuose. Iš k. į d.: R. K. Vidžiūnienė, Liet. Žurnalistų Sąjungos L.A. skyriaus pirmininkė; komp. B. Budriūnas, sol. O. Deveikienė, V. Baltušienė. Užpakalyje: J. Kojelis, R. Sakienė, L.A. skyriaus Tautinės Sąjungos pirmininkė, ir V. Bakūnas. —Foto E. Pažerienė

After presentation of new book ''Where Flows the Šešupe'' by J. Vizbaras-Sūduvis. From l. to r., first row: R. K. Vidžiūnas, president of Lithuanian Journalist Assn. in Los Angeles; comp. B. Budriūnas, soloist O. Deveikis, V. Baltušis; second row: J. Kojelis, R. Sakas and V. Bakūnas.

Gimtoji kalba ir mes

(Atkelta iš 3 pusl.)

tuos, kurie, norėdami išgarsinti savo vardą, statė bokštą net ligi debesų? — Kalbos nesantaika.

Mums, išklydusiems į svečiuosius pasaulius, gyvenantiems tarp angliškai, ispaniškai, vokiškai ar kitaip kalbančių, naudojantis tų valstybių kalba, kuriose gyvename ir auga ir mokosi mūsų vaikai ir vaikų vaikai, ypač jaunajai kartai, gręsia gimtosios lietuvių kalbos nustumimas į antrąją vietą, o pirmiausia naudojimasis tik svetimąja, daugiausia anglų kalba.

Mes nieko prieš anglų kalbą, Šekspyro, Vašingtono ir kitų didžiųjų vyrų kalbą; suprantama, kad mokslas einamas angliškai, pateisinama, kad darbas ir tarnyba angliškai kalbančiose įstaigose bei įmonėse, kad mokslo institucijose būtinai reikia vartoti anglų kalbą, bet nepateisinama, kad viduriniosios kartos tarpe, ir net namuose, ima vyrauti anglų kalba, ir vaikas į šeštadieninę lituanistinę mokyklą atvedamas išmokti lietuvių kalbos, nes jis lietuviškai nemoka ištarti nei ''mama'', nei ''tėtė''

Ar netinka ir mums, gyvenantiems Amerikoje, šie kan. Daukšos žodžiai, Postilos įžangoje tarp kitko parašyti:

> *''Pati prigimtis visus to moko, nes kiekvienas iš motinos paveldi polinkį savo gimtajai kalbai vartoti, išlaikyti ir plėsti. Tą matome ne tiktai žmonių, bet ir neprotingų gyvūnų tarpe. Kaip būtų keista, jeigu juodvarnis užsimanytų lakštingala suokti, o lakštingala juodvarniu krankti; ožys liūtu staugti, o liūtas ožiu mekenti.''*

Ar nepradeda ir mūsų kai kurios jaunosios šeimos ''ožiais mekenti''?

Atsakymas ir problemos sprendimas mūsų ir tavo, ''maloningasis skaitytojau'', rankose ir sąžinėje.

Los Angeles kvarteto koncertas ir plokštelė ''Apie tave svajoju''

Koncerto rengėjai — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Gana erdvi šv. Kazimiero parapijos salė beveik prisipildė 1986 m. rugpiūčio 3 d. saulėtą sekmadienį.

Losangeliečiai myli savo lietuviškąjį kvartetą: tai šaunūs vidurinės kartos vyrai: dr. Emanuelis Jarašūnas, Bronius Seliukas, Antanas Polikaitis Rimtautas Dabšys. Visi darbštūs organizacijose, visi turi gražias, veiklias lietuviškas šeimas. Kaip jų nemylėti, ir kaip jų dainavimu nesižavėti, kad taip darniai sudainuoja ir kai savo repertuare turi gražiausias, romantiškiausias ir linksmas ir nostalgiškas dainas. Jaudina, nes primena Lietuvą, linksmina — dainuoja apie jaunystę, meilę, apie romantiškus bei juokingus nutikimus.

Tokia buvo jų koncerto programa, tokia ir jų plokštelė ''Apie tave svajoju''. (Pirmutinė jų įdainuota plokštelė ''Tu man viena'' išparduota). Abiejų plokštelių mecenatai — Antanas ir Kazimiera Mikalajūnai, santamonikiečiai, dideli dainos mėgėjai ir dosnūs aukotojai lietuviškiems reikalams.

Koncerto programoje ne tik buvo dainuota, akompanuojant žymiai pianistei-kompozitorei Raimondai Apeikytei, bet kiekvienas iš kvarteto vyrų tarpais ir **pakalbėjo** taisyklinga lietuvių kalba bei žaismingu, kartais net komišku stiliumi. Čia jautėsi jų vadovo režisoriaus Petro Maželio ranka.

Kvarteto vyrai — labai taktiški, patriotiški ir solidarūs - prapijine prasme: išpildė ir Los Angelėse gyvenančių kompozitorių kūrinių.

Labai šiltas bei melancholiškas Raimondos Apeikytės ''Romansas'' (Putino žodžiai); ji pati ir akomponavo; Aloyzo Jurgučio ''Gvazdikai'', ''Auksinės žvaigždės'' ir pora jo aranžuotų dainų; Giedros Gudauskienės ''Pabučiavimas'' — nuotaikingas kūrinys, kurį ir akompaniatorė ir dainininkai su įsijautimu atliko; Broniaus Budriūno ''Tėviškėlė'', žodžiai P. Stelingio, — viena iš pačių gražiausių programos dainų.

Programoje buvo įtraukta ir kitų kompozitorių dainos.

Po sėkmingo koncerto kvartetui lieka tik palinkėti laimingos kelionės į Australiją, kur juos koncertuoti kviečia **Jaunimas.** *A. R.*

Jungtinio Baltų Komiteto 25 metų veiklos sukaktis

Iškilmėse dalyvavo apie 300 svečių, susirinkusių paminėti Jungtinio Baltų Komiteto 25 metų sukaktį. Taip pat atžymėjimui buvo įteikta ''Basltic Freedom Award senatoriui Willam Armstrong, kongreso atstovui Willam Carney, valstybės departmento pareigūnui Mark Palmer, ir baltųjų Rūmų pareigūnui Linui Kojeliui.

L.D. išleistos plokštelės

''Poezija ir Proza,'' skaito autoriai Pulgis Andriušis, Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras.

Muzikinius įtarpus parašė ir įskambino Julius Gaidelis. Aplanką piešė Alfonsas Docius. Kaina $5.00 (persiuntimas $1.00).

Lietuvių kompozitorių dainų rečitalis, įdainavo Stasė Klimaitė, sopranas. Akompanavo A. Kučiūnas. Kaina $5.00, su persiuntimu $6.00.

LIETUVIŲ DIENOS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Telef.: (213) 664-2919

ENGLISH SECTION

Interview with Anthony B. Mazeika

Anthony B. Mazeika is an outspoken advocate for change in the Justice Department's Office of Special Investigations (OSI). As such he co-founded and is President and National Coordinator of the Coalition for Constitutional Justice and Security (CCJS), a national organization made up of various ethnic, religious, veterans, and political groups promoting a program of national education and legislative reform.

A third generation American of Lithuanian descent, many find his dedication to Lithuanian causes as extraordinary. But as with many Lithuanian-Americans, it may be a part of a traditional upbringing. Both of Mazeika's parents, Anthony, Sr. and Sue (nee Unguraitis), were born in Brooklyn, N.Y. Mazeika, Sr. moved to Lithuania as a small child, but his parents sent him back to the United States in 1927 to attend high school. After graduating from high school, Mazeika, Sr. attended Columbia then New York University, receiving a degree in Engineering. Although now retired, Mazeika, Sr. (actually II, his father also being an Anthony Mazeika) worked as a Civil Engineer for the U.S. Corps of Engineers. Mr. Mazeika, Sr. was a very active member of the Knights of Lithuania (K of L), having even served as National President. In Manhattan in 1940 Mr. Mazeika with his wife Sue had a son, Anthony, Jr.

Anthony Mazeika, Jr. was raised in Pittsburgh, PA, but the family returned to New York where Mazeika attended high school and college, attaining a Bachelor of Science degree in Biochemistry from Queen's College, City University of New York.

Anthony B. Mazeika currently works as a marketing consultant to the healthcare industry and develops and manages market research projects for biomedical companies.

Besides CCJS, Anthony B. Mazeika also co-founded the Baltic American Freedom League (BAFL), a national organization that proposes measures to alleviate the violations of human, religious, and national rights in the Baltic States. Among its activities, BAFL publishes The Baltic Bulletin and sponsors an annual Human Rights Conference.

In 1973 Anthony B. Mazeika co-founded Ban the Soviets Coalition, which protested the Soviet downing of KAL flight 007 in September of 1983. Ban the Soviets sought the withdrawal of the USSR from the 1984 Olympics and initiated support groups for potential defectors during the L.A. Games.

* * *

Q. Why did you strive to keep up your Lithuanian identity?

A. Contrary to popular belief, it was not because of being taught the language. I guess it does help, but the most important reason is a commitment to certain kinds of principles and ideas. I think the combination of Lithuanian nationalism and Americanism produces a special kind of spirit. In my generation, I think the survival of Lithuanianism among the American born will not necessarily be sustained by going through the motions, even with Lithuanian proficiency, but rather by making some very serious commitments to principles and value systems having to do with freedom, personal liberty, and the national rights of Lithuania.

Q. In your youth, did you participate in any Lithuanian activities such as folk dancing, K of L meetings?

A. Well, interestingly enough, where I grew up as a child in Pittsburgh, PA, the local Lithuanians were very much plugged into Lithuanian activities, even on a daily basis. For us to hear Lithuanian spoken on the street was normal. The Franciscan nuns at St. Vincent's parish taught the Lithuanian language on a routine basis in school. And the parish had a pretty active K of L council. Overall, it was a fairly good environment. At the end of WWII we saw the first influx of DPs coming into the United States. The mentality of Lithuanian-Americans was somewhat different from those of us who grew up as Americans: We never could accept fatalism or resignation to defeat. Lithuanian-Americans were looking forward to the day when Lithuania's independence could be restored through the normal use of American power. We grew up with heroes.

Q. When was your first active participation in an event? Your first success?

A. Even as a small child I remember demonstrations in Pittsburgh. Some were held at the parish during Lithuania's independence rallies; others were held in larger public places commemorating Lithuania's independence day with government speakers.

My first initiative goes back to 1965 when we organized a students' march in Washington, D.C. to support the government's policy for a victory in Vietnam. We were able to muster approximately 2,000 Lithuanians, at least half of whom were students from the eastern states. Several months later, in November of 1965, on the occasion of the 25th year of Soviet occupation, we organized a huge Baltic Freedom Rally in Madison Square Garden and a march to the United Nations. Approximately 15,000 people participated. Its primary purpose was to draw public attention to the plight of the Baltic States so that a formal institutional body like the United Nations would raise the issue before either the General Assembly or one of the subcommittees that was dealing with colonialism and with foreign occupation.

Q. Do these types of demonstrations have any impact today?

A. Some of them are worthwhile, others are not. For them to be worthwhile they must accomplish something concrete and they should relate to an overall program or call attention to a general theme. I think that the demonstrations in 1965 were successful because they got tremendous press coverage and endorsement by politicians who attended that rally. At least initially it created quite a bit of excitement at the United Nations with respect to Lithuania's cause.

In today's competitive world, demonstrations need to gain attention by using techniques like street theater. Sometimes, confrontations are effective in advancing a goal. The goal is not the demonstration; the goal is to accomplish the program that the demonstration is geared toward.

Q. It seems that we are hearing more and more of Anthony B. Mazeika. Is there more commitment now than before?

A. I think that I'm like anybody else who gets involved—growing and maturing. If people truly understand what that process is about, they understand that there are certain changes and crossroads that one reaches which demand the elevation of campaigns to a higher level. And you also learn how to be more effective, because with growth comes organization. You are absolutely right, Mazeika has been changing; it's a matter of growing up. It's a process most people go through when they are active-

ly committed to further human rights and national rights.

Q. How do you perceive the OSI?

A. First of all, I perceive the OSI as a Trojan horse in the government of the United States whose ultimate harm will not only be to the ethnic communities here in the United States, but also to the general foreign policy of the US vis-a-vis the Soviet Union. The OSI by coming through the back door and setting itself up to rewrite the history of the Second World War and the Soviet Union inflates its own importance. At the same time the OSI works on the overall passivity of the American public to accept the Soviet Union as a nation deserving to be accepted among the civilized nations of the world. It is a very insidious posture which I perceive to be an American problem, not just an ethnic problem.

Q. How and when did you first hear of the Office of Special Investigations?

A. I think that we backed into that particular cause because most of our other activities, primarily those of the Baltic American Freedom League were those which might be defined as activist and somewhat confrontational to the Soviets. We felt we could have the most impact by picking the issues which embarrass the Soviets. By getting the Soviets to react and getting international media coverage we have more leverage over their behavior in Lithuania. Latvia, and Estonia.

The OSI issue was not one which we were attracted to naturally. We were actively recruited by the Americans for Due Process to get involved. It was people like Paul Zumbakis who convinced us of the need for and impact of specific legal research and action to help the defendants in political and human rights cases.

National officers of CCJS from left to right: Dr. Myron Kuropas, Anthony Mazeika, Valdis Pavlovskis (member of Baltic American Freedom League). Mari-Ann Rikken, and Dr. Viktoras Stankus.

CCJS valdyba, iš kairės: dr. Myron Kuropas, Antanas B. Mažeika, Valdis Pavlovskis (Baltu Laisvės Lygos narys). Mari-Ann rikken ir dr. Viktoras Stankus. —Photo D. Mazeika

Q. Do you feel that the OSI is fulfilling its original intentions?

A. Well, the intent of the OSI was to administer the Holtzman Amendment which was passed October 30, 1978. In essence, this empowered the Justice Department to set up a special branch within it to pursue and investigate individuals who might be guilty of crimes of collaboration with the Nazis during the Second World War. That was the intent. However, what it has evolved to goes well beyond its well-meaning, honorable mandate.

Q. If there are problems with the OSI, why is it receiving so much support?

A. Its support is primarily coming from various Jewish organizations in the United States, which would quite naturally be sensitive to what the Nazis did during the Second World War. For many people, running after Nazi villains is a motherhood type of campaign—it is a safe issue. Beyond these groups' adamant support of the OSI, and the apologists for it, there is little support for the OSI among the ethnic Eastern European groups, and now among a larger number of Americans, both liberal and conservative, who are beginning to question the constitutionality as well as the ethics and the political agenda of the OSI.

Q. With a growing concern over the legitimacy of the Soviet-supplied evidence and pre-determined guilt in the Soviet Union, it has been suggested that an alternative deportation site, such as Israel, be selected. Has there been any support for this from the Jewish community?

A. We try to have an open door policy for dialogue with various Jewish groups. We actually had a meeting with the Weisenthal Center here in Los Angeles one year ago. Initially, there was an attempt to label anyone that was critical of the OSI as being anti-Semitic, effectively suppressing overt criticism of the OSI.

I think the biggest challenge we have is to convince various moderate Jewish groups that it is not in their best interest to ignore due process issues the way the OSI is in conducting these prosecutions. The second challenge is to point out that the use of Soviet evidence could be dangerous and is certainly not credible from the standpoint of American jurisprudence. I believe today such efforts to reach Jewish groups are effecting a reexamination of the opinion held a year ago.

One major assist in this has been the recent revelations in the press regarding the OSI, specifically the **Los Angeles Times** article by Robert Gillette and the **Washington Post** article (July 13) by Jay Matthews entitled, **US Nazi Hunters Brace for Criticism.** These reporters point out that there are high-placed government officials who are dissatisfied with OSI investigtions: That the Soviets are tainting evidence, that the various Soviet "witnesses" who testify against Baltic and Ukrainian immigrants are being pumped up. In my opinion there is an Unholy Alliance between the OSI's Washington bureau and members of the Soviet embassy. Rumors have indeed suggested that the OSI promised to deliver certain individuals to the

During a demonstration in Los Angeles protesting the return of the sailor Medvid to the Soviets, Mazeika introduces his son Conrad to demonstrating.

Protesto demonstracijoje prieš jūreivio Medvid grąžinimą sovietams, Mažeika su sūneliu Konradu.

Soviets at all costs. If this is true, then we are not talking about due process and jurisprudence but rather violations of US civil rights and actual railroading of individuals out of this country, which is both criminal and unlawful.

Q. What has been the primary focus of CCJS?

A. CCJS' activities have been focused on two key issues: (1) To inform a larger base of American public through the media (radio, television, and the press) as to what we think are the real problems with the way OSI is conducting its business; and (2) to seek a modification of the Holtzman Amendment so that it contains certain guarantees, certain safeguards of the constitutional rights of individuals who are being prosecuted by the OSI. What is necessary in this framework would be (a) the inclusion of trial by jury (b) free counsel for those individuals who are indigent or unable to pay attorney's fees, and (c) cross-examination of foreign evidence and witnesses under US jurisprudence and not under rules of Soviet justice.

Q. What are the most important cases before the courts now?

A. The most important case insofar as a Baltic precedent concerns an Estonian—Karl Linnas. His case awaits review by the US Supreme Court when it reconvenes in October. From a constitutional standpoint the fact that the Supreme Court is willing to consider his case is extremely important and I believe a victory for us in and of itself. Finally it appears that the highest court in this country is going to judge whether or not the conduct of these cases is constitutional and whether or not individual civil rights are being violated. The Supreme Court judgment will have repercussions on a national and international scale. One of the strongest points in the Karl Linnas case is the fact that nearly all the evidence used

against him has been brought to the US courts by the Soviets and revolves around his conviction (in absentia) in the Soviet Union in 1962 for ''anti-Soviet activities'' during WWII. No witnesses have come forward in the United States to testify against this man.

This case is very important because it will either condone the status quo or herald a change in the structure of the OSI and in the administration of the Holtzman Amendment. We have a very strong person defending Karl Linnas in Ramsey Clark, the Attorney General during the Johnson administration. Ramsey Clark is convinced that Karl Linnas' civil rights and constitutional rights have been violated. He has written an excellent brief on Linnas' behalf which argues that what is being attempted here by the OSI and by the Justice Department is a disguised form of extradition—not deportation. He implies that the United States government may have promised the Soviet government to turn over the sundry individuals that they are looking for, which would be in violation of US law.

In addition to exposing the disguised extradition, he will be attacking what he believes to be the bill of attainder aspect of the Holtzman Amendment, which targets a narrow group and precludes discretionary relief that is ordinarily available against life-threatening deportations. He will also be defending the Baltic nonrecognition policy of the United States, which he believes is being violated by the inference that Karl Linnas can be deported to a nation that the United States does not recognize as having jurisdiction over this individual. So, by these arguments, the brief points to the constitutional problems incurred by the OSI.

Q. Have any cases been won yet?

A. We know that there have been a number of individuals who have gone through the OSI process and won their cases including Laipenieks, a Latvian from La Jolla. The Laipenieks case established the historical sovereignty of the nation of Latvia, which was independent before the war. We must remember that in most of these cases it's not just the individual who is on trial, but the nations of Lithuania, Latvia and Estonia are also on trial with respect to the correct interpretation of the time period between 1940-1945. Two out of three judges in the 9th Circuit Court of Appeals ruled that Laipenieks could not be accused of collaboration with the Nazis in Latvia, even though he worked for the internal police, by the Soviet Union because the alleged offense was committed in a sovereign Latvia. Actually, the individuals who are testifying against Laipenieks today were themselves guilty of war crimes in that they executed and deported Latvians to the Soviet Union, right before the German invasion of Latvia.

At the 1983 celebration of Baltic Freedom Day in the White House are, from left to right: Linas Kojelis, special assistant to the President, Mrs. Loretta Stukas, and Anthony Mazeika.

Pabaltijo Laisvės Dienoje, 1983 m. Washingtone. Iš kairės: Linas Kojelis, prezidento specialus asistentas; Loretta Stukienė ir Antanas B. Mažeika.

—Photo D. Mazeika

Q. What kind of reception are you receiving on Capitol Hill?

A. During the past year the coalition has been lobbying and meeting with members of the House and the Senate on a continuing basis, especially the Senate Judiciary Committee's staff. A press conference was held in the spring to discuss the case of Frank Walus, who was accused of crimes that he not only never committed, but in an area in which he had never lived. We submitted petitions which indicated a grass roots dissatisfaction with the accusations by the OSI and their Soviet evidence. I think that it alerted the members of Congress to the fact that people back home are really concerned with this approach by the OSI.

Q. Has there been open support from Congress?

A. There are members of the Judiciary Committee who have noted the great progress made on this issue in one year. As one chief staff advisor said to me: ''One year ago the issue was something people were afraid to talk about. However, today everyone is talking about it.'' We have established credibility. Members of the Senate and the House are beginning to understand that the people who are fighting back through the Coalition are not anti-Semitic, are not off-the-wall, but rather are very concerned average Americans who want to change a procedure which will have a negative impact

Mazeikas' family: Anthony Mazeika Sr., Andrius Mazeika, Mrs. Sue Mazeika, Anthony Mazeika, Jr., Mrs. Ona Barauskas, Conrad Mazeika, and Danute Barauskas Mazeika.

Mažeikų šeima: Antanas J. Mažeika, Sr., Andriukas, Zuzana Mažeikienė, Antanas B. Mažeika, Jr., Ona Barauskienė, Konradas Mažeika ir Danutė Mažeikienė.

on the country today as well as tomorrow. What they have said to us is that press coverage of the issue would be available to surface any dirty business which may be going on between the Soviets and the OSI. They acknowledge the importance of the issues and arguments on our side. If, in time, the unlawful activities of the OSI become scandalous, there will be no choice but to change the actual OSI apparatus and to modify the Holtzman Amendment itself.

Q. Has public opinion changed since your crusade against the evil deeds committed by the OSI?

A. Public opinion has changed. An obvious indicator of growing public awareness of this issue is the number of times we are invited to speak on talk radio shows and TV shows. I would dare say that at least 85% of the people who are calling in or commenting on our discussions in the media are very favorable to our position. Many people are saying that they did not fully understand this issue until we presented it. They had no idea what was really going on with respect to this Nazi hunting campaign because all the PR was positive. I am very confident that if we had the ability to reach a sizeable portion of the American population, we would receive overwhelming support to either modify the OSI activities or the Holtzman Amendment. Such behavior is totally unacceptable to most Americans—from veterans groups to the average person on the street.

(To Be Continued)

At a conference, Mazeika (right) speaks with European Parliament member Otto von Habsburg.
Konferencijoje A. B. Mažeika (dešinėje) kalbasi su Europos Parlamento nariu Otto von Habsburg.

—Photo D. Mazeika

Bishops Urge Religious Freedom for Lithuanians

The National Conference of Catholic Bishops Nov. 15 urged the Soviet Union to recognize the religious rights of Catholics in Lithuania and return a confiscated church.

The bishops, at the conclusion of their general meeting in Washington, agreed to a proposal by Bishop Paul Baltakis of Brooklyn, N.Y., spiritual leader for Lithuanian Catholics living outside Lithuania, to ask the Soviets to return Mary Queen of Peace church in Klaipeda, Lithuania.

According to Bishop Baltakis, more than 25 million people have signed petitions asking the Soviet authorities to return the church, which was confiscated by the state for use as a concert hall nearly 25 years ago.

In their resolution the bishops said, ''We protest the continuing injustice of this action and we take this occasion to call upon the Soviet authorities to adhere to the Helsinki Final Accord of 1975, which guarantees the rights of the Lithuanian people to practice their faith freely.''

The bishops said that for years they have ''been aware of and concerned about the systematic repression of religious freedom in Lithuania, particularly the drastic restrictions on adequate facilities for worship.''

''The church above all needs great currents, movements and witnesses of holiness among Christ's faithful,'' they said, ''because it is from holiness that is born authentic renewal in the church.''

(The Tablet. Nov. 23, 1985)

Why not renew your subscription to "L.D." for 1987 now!

At a rally in Los Angeles supporting President Reagan's action in Grenada. Mazeika sits with county supervisor Mike Antonovich.

Masinis susirinkimas prezidento Reagano akcijai Grenadoje paremti. Mažeika sėdi su county supervisor Mike Antonovich.

—Photo D. Mazeika

"Vilnius" at Toronto's Metro International Caravan Festival 1986

by KEN RAUDYS

Grand Entrance to photo murals and national decorations. —Photo Ken Raudys

Pagrindinis įėjimas į pavilijoną, nuotraukų ir tautinių rankdarbių parodą.

Each year, for nine days at the end of June, Toronto's population swells significantly as tourists and local residents—in the millions—flock to "Caravan." It is the largest North American cultural festival and is even cited as a point of historical significance in *Columbo's Canadian References* (of things uniquely Canadian). Zena and Leon Kossar, the festival's founders, say the concept grew from their experience of a post-war trip to Europe which revealed earnest economic rebuilding, but little cultural celebration of the individual nations. In response to this sense of cultural apathy, the Kossars created a mini-world composed of several pavilions scattered throughout Toronto. Each pavilion is named after a nation's historical city and presents the essence of its culture to "world travelers" visiting the city—hence the event's name, "Caravan."

The organizers of the 1986 Lithuanian pavilion, "Vilnius," capitalized on this festive occasion to enlighten visitors to the religious and political aspects of cultural life in Lithuania. They quite appropriately enlisted the help of an associate professor of education, Mr. Ginutis Procuta, of the University of Ottawa, in the capital city of Canada. He made available his poster size photo exhibit of Vilnius contributed by local professional photographers in Lithuania recently.

This impressive photo mural illustrating the ancient architecture of old Vilnius and Trakai from aerial photographs, provided the background in the main entrance of the pavilion. In addition to the aesthetic value of this exhibit, its historical value was unmistakable. For example, one enlarged photograph of Vilnius Cathedral **predating Soviet rule** was juxtaposed with a photograph of it today, after its desecration of religious propriety and icons to house a Soviet art gallery.

In order to demonstrate the aesthetic character of Lithuanians, Mr. J. Budrys displayed his authentic posters commissioned by the Vilnius Academic Theatre and Opera Company to commemorate the Fifth K. Ciurlionis piano competition, the Chamber Music Festival, and the performance of the Lithuanian folk opera "Egle." Posters commemorating the Lithuanian productions of Verdi's "Aida," Wagner's "The Flying Dutchman," Puccini's "Tosca" and "Romeo and Juliet" illustrated the **adaptable nature of the Lithuanian language and culture to contemporary standards.**

Weaving exhibit by Mrs. A. Vaitonis, with onlooker.

A. Vaitonienė demonstruoja audimą staklėmis, šalia jos viešnia. —Photo Ken Raudys

These cultural displays set the tone for the active exhibitions of Lithuanian culture in the entertainment portions of the program. Featured in daily shows was, of course, folk dancing performed by the "Gintaras" dance group, organized by the Karasiejus family.

A special appeal to the more Americanized audience was Elvis Presley impersonator Jonas Lekavicius (Hal Conway) who again proved how adaptable Lithuanians can be in a new

At photo mural entrance, left to right, A. Vaiciunas, Pres. Lith. Assoc., Toronto; Zita Gurklys (Miss Vilnius); Ken Raudys, chairman and organizer of Vilnius Pavilion. —Photo Ken Raudys

Įėjimas. Prie nuotraukų sienos iš k. į d.: A. Vaičiūnas, Toronto Liet. Bendruomenės pirmininkas; Zita Gurklytė, Miss Vilnius; Ken Raudys, pirmininkas ir Vilniaus pavilijono organizatorius.

cultural setting. His songs included "The Green Grass of Home," performed in the style of the "Gintareliai" singers of the Kaunas "Octave" Orchestra in Lithuania. He was such a hit with the young audience that neither the nearby road construction noise nor the spectre of freezing cold weather dissuaded them from attending that crowded final Saturday evening performance.

A Lithuanian atmosphere was maintained even in the restaurant area of the pavilion through another series of photomurals. These photographs portrayed events leading to the foundation of Vilnius by Gediminas and Vytautas, but also displayed meritorious activities by members of the Lithuanian community in Toronto itself as immigrants and contributors to their host country. As if this was not enough food for thought, gourmet dishes by Mrs. Greiciunas kept the appetite aroused. Her Lithuanian cooking won an award for this pavilion.

As in the entrance, so in the exit area, was there a panorama of culture, thanks to the

Jonas Lekavicius (Hal Conway) singing Elvis Presley songs. —Photo Ken Raudys

Jonas Lekavicius (Hal Conway) dainuoja Elvis Presly Dainas.

Lithuanian Folk Art Institute under the leadership of Mrs. Vaitonis. Traditional weavings projected a clear preference for certain patterns and color schemes to admiring visitors. They also had the opportunity to detect these same patterns and colors in the Lithuanian Easter Egg graphics. Visitors marvelled at the straw decorations adorning a Christmas tree and the craftsmanship in wood carvings. In the jewelry department the array of amber creations by Mrs. Bysekiewicz was impressive.

Thus, the entrance and exit to the anticipated performing shows and social parties afforded curious visitors an opportunity to delve into Lithuanian history and culture a little deeper.

To rekindle the memory of their experiences at this pavilion each visitor was provided color pamphlets published by the **Lithuanian World Community.** Overheard comments of visitors and videotaped scenes suggest that the educational mission, as well as the cultural mission, had been achieved.

Youngsters stamping pamphlets to commemorate visits by the public. —Photo Ken Raudys

Mergaitės antspauduoja parodos lankytojų korteles prisiminimui.

Gintaras Dancers *"Gintaro" šokėjai* —Photo Ken Raudys

Romeo and Juliet —Photo Ken Raudys

Romeo ir Julija

Puss and Boots —Photh Ken Raudys

Batuotas Katinas

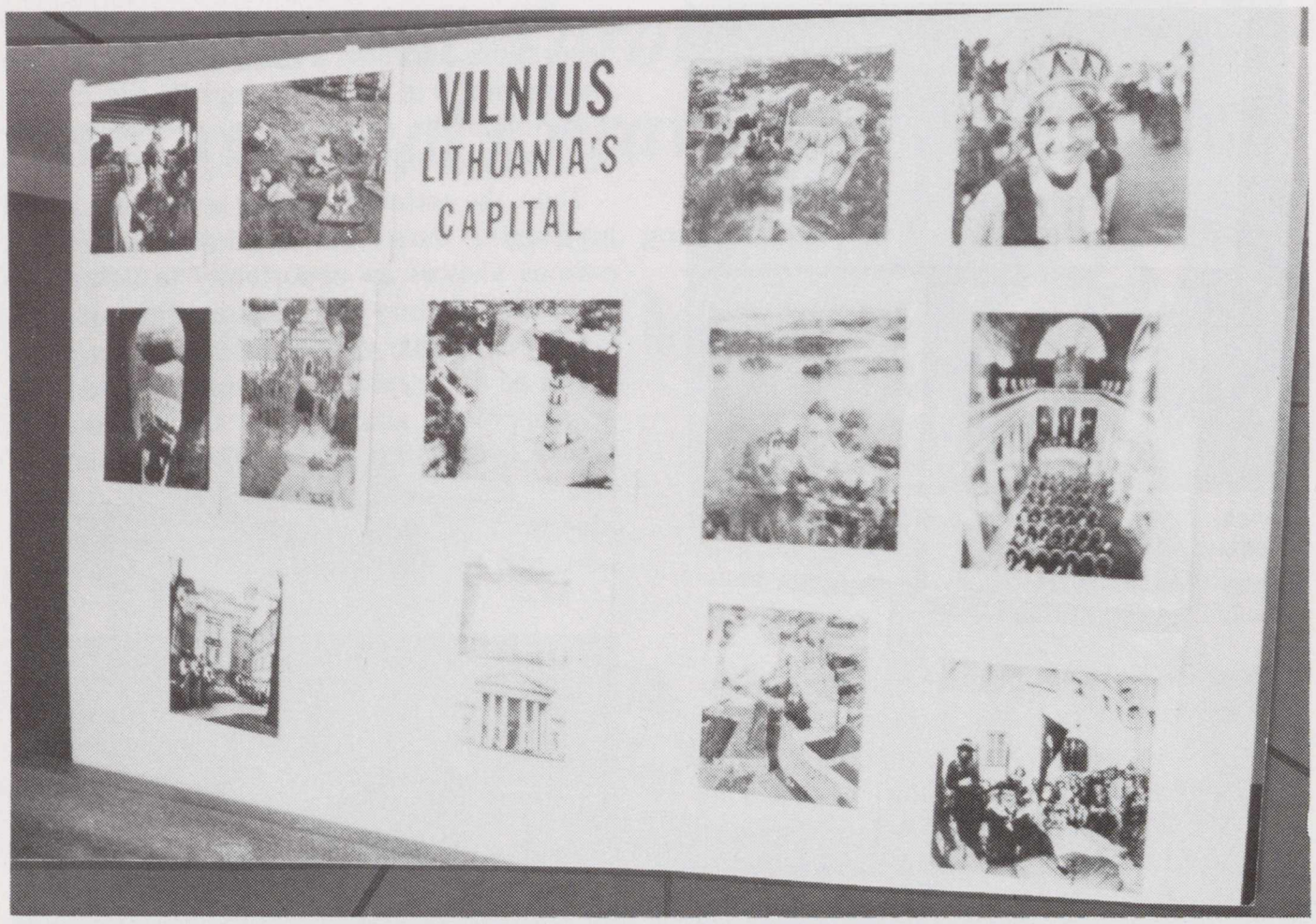

General View of Photo Mural at entrance. —Photo Ken Raudys

Bendras nuotraukų parodos vaizdas, prie įėjimo.

Details from photo mural exhibit. Vilnius Cathedral as Soviet Art Gallery. Photo A. Sutkus

Nuotraukų parodos detalės: Vilniaus katedra, sovietų paversta meno muziejum.

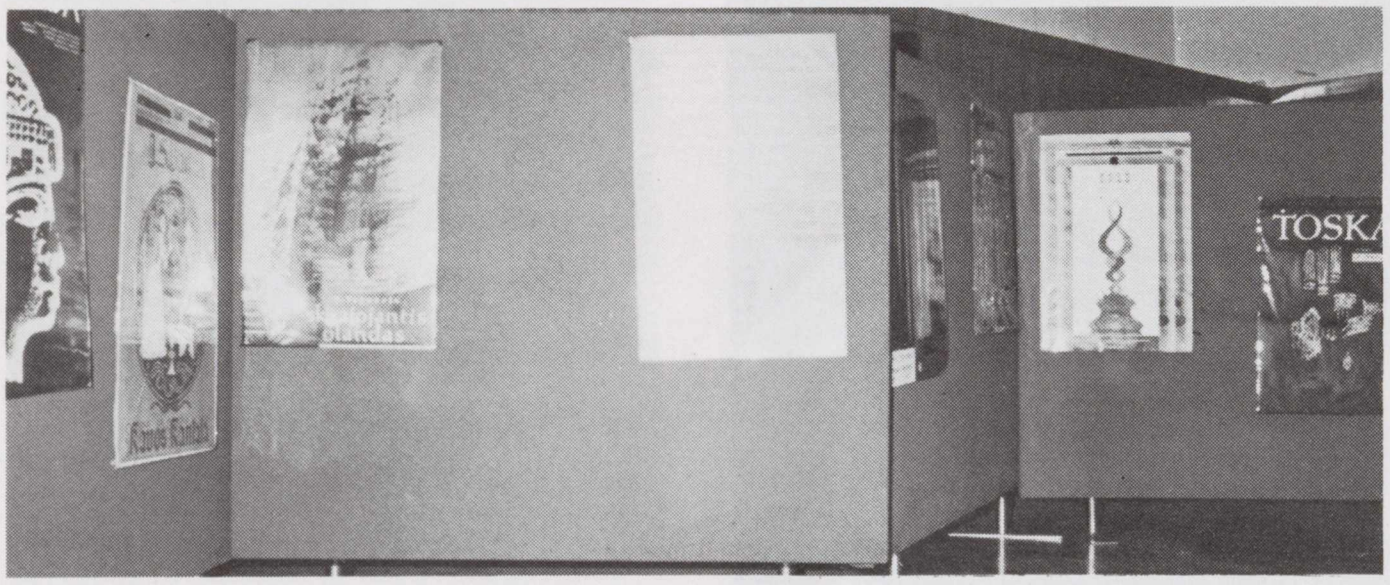

More details of poster exhibit. —Photo Ken Raudys

Plakatų parodos detalės

President Reagan Signs Baltic Freedom Day Proclamation, Receives Baltic American Representatives

On June 12,1986, President Ronald Reagan signed a proclamation designating June 14 as ''Baltic Freedom Day.'' The White House signing ceremony in the Oval Office was also attended by seven representatives of the Baltic American community.

After invading Latvia, Lithuania and Estonia, the Soviets, on June 14, 1941, began mass deportations of Balts to Siberia. Baltic Americans observe this date with rallies and demonstrations in support of freedom for these countries.

''We are engaged in a very real struggle to focus the world's attention on one of the gravest wrongs of our age—the stubborn and contemptuous Soviet disregard for the sovereignty of independent nations and the rights of oppressed peoples,'' stated President Reagan. ''As evidence we hold up its first victim—the heroic Baltic nations we honor today. To do less is to acquiesce in injustice and to betray our heritage as champions of human freedoms.''

President Reagan received a memorandum signed by all seven representatives requesting that the President raise the issue of the Baltic republics during his next meeting with General Secretary Gorbachev during the Commission on Security and Cooperation in Europe's Vienna follow-up conference and the United Nations General Assembly, so that the issue of Baltic self-destruction will be brought to the attention of all the participants.

In addition to the previous points, the representatives stressed the following: ''Although we agree that war criminals should be brought to justice, Americans of Baltic descent find totally unacceptable the possible deportation of any Baltic national to the Soviet Union. We view this as a most grievous violation of the long standing U.S. policy of non-recognition of the illegal incorporation of the Baltic states into the U.S.S.R. In truth the deportation of any individual, for any reason, to the U.S.S.R. would countervene all principles of American moralities and justice and betray the lofty principles under which our country was founded.''

The Baltic leaders also presented President Reagan with the Joint Baltic American National Committee's (JABANC) ''Baltic Freedom Award.'' The award recognized the President's continued support of Baltic Freedom Day, and his commitment to the aspirations for national freedom and self-determination of the peoples of occupied Estonia, Latvia, and Lithuania.

LITHUANIAN RECORDS

Whenever you find yourself in the Los Feliz-Silver Lake area, stop by at the *Lithuanian Days* bookstore and select some Lithuanian records, including: opera, folk and classical songs, choirs, soloists, etc. We are located at the intersection of Sunset Blvd., Fountain Ave. and Hoover St.

Kojelis in a Political Skirmish With the Jews

To special interest groups, politics is all about gaining a favored position with the powers-that be. Among religious and ethnic groups, few would deny that Jews have parlayed themselves to the front lines of political access. How they may have achieved this or whether it is good or bad is not the subject of this commentary. The psychology and behavior evoked by downscaling of political accoutrements is . . . because our man in the White House seems to be a focal target of unleashed hysteria.

Newspaper reporter Jack Anderson in his syndicated column of July 28, 1986 chose to interpret the appointment of Linas Kojelis as special assistant to the President an ''affront to Jewish sensitivity'' and a downgrading of the Jewish liaison office to the level of other ethnic offices. Of course, no one likes to recollect recent history when the White House liaison with Jewish groups was the special assistant to the President and other ethnic groups were in subordinate offices; now the situation is perceived as reversed.

It is not in fact. The Jewish office and ethnic offices are on a parity now, but one can't overtly attack one's equality with others so Kojelis becomes the scapegoat for the sense of degradation and anxiety about the fairness of his rule. Like most manifestations of psychological insecurity, Anderson's charges are ''red herrings''—guilt by association, not substantiation. For example, Anderson declares that Kojelis ''has offended Jewish leaders.'' Then, in a very awkward way, he tries to support this by stringing ethnic ties to a minority group's political posture. We quote the pertinent passage from **The Washington Post:**

''Kojelis is a strong advocate of Eastern European ethnic groups that have urged the dissolution of the Justice Department's Nazi-hunting Office of Special Investigations. They charge that the office is a dupe of the Soviet K.G.B.''

Anderson further insinuates that Kojelis is anti-semitic when he suggests that Buchanan ''who has publicly denounced the prosecution of alleged Nazi war criminals as '' 'Orwellian and Kafkaesque','' had something to do with Kojelis' promotion from director of the Foreign Affairs/Defense Division to acting director of the Public Liaison Office to his present position as special assistant to the President in the Public Liaison Office. Finally, Anderson submits that ''there is no evidence that Kojelis himself is anti-semitic, but he has provided entree to the highest circles of the administration for Eastern European refugee groups tainted by anti-Semitism.''

Kojelis responded to Anderson's accusations on August 4th in a letter to the Editor of the **Washington Post.**

We reprint his letter here proudly:

The Kojelis Family Record

The purpose of this letter is to correct the three most glaring falsehoods—concerning me—in Jack Anderson's column on July 28.

First, as regards the Office of Special Investigation: this administration's policy is to hunt down Nazi war criminals and bring them to justice. I fully support this policy. East European American and other organizations with which I have discussed OSI do not ask for the abolition of OSI. They have been arguing only that the accused should receive due process under criminal procedures and be tried in a country that respects civil and legal rights.

In addition I have never had, and never will knowingly maintain, any contact—let alone provide any kind of entree to the White House—to any racist or anti-Semitic organization.

Finally, the article concludes with an unfounded and backhanded slur: ''There is no evidence that Kojelis himself is anti-Semitic.'' I am outraged and deeply hurt by this insinuation. During World War II my family fought in the anti-Nazi resistance during the occupation of Lithuania. For his anti-Nazi activities, my father was imprisoned and tortured by the Gestapo for seven months.

The Kojelis family tradition of actively opposing extremist persecution on innocent peoples continues in America. In 1978, before the planned neo-Nazi march on Skokie, Illinois, my sister and I organized a demonstration against the Nazi headquarters, an event that is on public record. In 1980 I was arrested for chaining myself to the Soviet Embassy, in part to protest the Soviet persecution of Jews.

My own and my family's record in fighting intolerance and totalitarian oppression, whether of the right or left, is clear. I stand on that record.

LINAS KOJELIS
Special Assistant to the President
Washington

Prezidentas Reaganas per Pabaltiečių priėmimą Baltuosiuose Rūmuose 1986 m. birž. 12 d. sveikina Amer. Lietuvių Tarybos pirm. Teodorą Blinstrubą.
President Reagan greets Teodoras Blinstrubas, president, LAC, at the reception for the Baltic delegation at the White House, June 12, 1986.

Pabaltiečių delegacija įteikia padėkos adresą prezidentui Reaganui. Iš kairės antras ALT pirm. Teodoras Blinstrubas, trečias laikinai einantis Jungt. Pabaltiečių Komiteto pirm. dr. Jonas Valaitis, septintas JAV LB pirmininkas inž. Algimantas Gečys.

Baltic delegation presents president Ronald Reagan with Award of Appreciation. From left: (second) Teodoras Blinstrubas, president LAC, Dr. Jonas Valaitis, acting president of JBANC, (seventh) Algimantas Gecys, president, ALC. White House, June 12, 1986.

GARBĖS PRENUMERATOS

I. ir K. Aižinai, Chicago, IL
A. Andriušis, Dorchester, MA
B. Apshaga, MD, Thompson, CT
P. Aras, Santa Monica, CA
K. Aukštkalnis, Eugene, OR
Rev. J. Bacevičius, Kintyre, ND
H. S. Bajaliai, Los Angeles, CA
G. Balanda, Warren, MI
E. Balceris, Santa Monica, CA
A. Balcytis, Chicago, IL
L. Baltrėnas, Los Angeles, CA
K. Bandzevičius, Los Angeles, CA
V. Barkus, Omaha, NE
V. Beleckas, Sunny Hills, FL
P. Beltran, Montebello, CA
P. Bernota, Waterbury, CT
Rev. A. Bertašius, Patterson, NJ
V. Bieliauskas, PhD, Cincinnati, OH
A. Biliūnas, Lake Park, FL
A. G. Brazėnas, Royal Oak, MI
J. Briedis, W. Bloomfield, MI
R. Bužėnas, Los Angeles, CA
V. Čekanauskas, garbės konsulas, Los Angeles, CA
R. Čibas, Australia
J. Čiurlionis, Phoenixville, PA
Kun. M. Čyvas, Albany, NY
Kun. V. M. Cukuras, Putnam, CT
Dr. V. Dambrava, Venecuela
S. Damulis, Vista, CA
V. Datis, Los Angeles, CA
A. Daukantas, Santa Monica, CA
Vysk. A. Deksnys, Vokietija
J. Dicpinigaitis, MD, Woodhaven, NY
A. Dičius, Santa Monica, CA
A. Didžiulis, Columbia
Dr. R. Dovydaitis, Delton, PA
V. Dovydaitis, San Clemente, CA
Rev. A. Dranginis, Baltimore, MD
Dresher Ins. Brokers, Islington, Ont.
A. Drukteinis, Bedford, NH
J. Dženkaitis, Glendale, CA
East Cambridge Branch Library, MA
B. Gajauskas, Santa Monica, CA
A. Galdikas, Los Angeles, CA
Br. Galinis, Norwell, MA
Pr. Gasparonis, Los Angeles, CA
R. Giedraitis, DDS, Los Angeles, CA
J. Girevičius, Ont., Canada
K. Gogelis, Redford, MI
K. Grigaitis, St. Petersburg, FL
A. Grigas, Chicago, IL
P. Gruodis, Chicago, IL
I. Gurčinas, Los Angeles, CA
Dr. V.Gutauskas, Venezuela
P. Gylys, Olympia, WA
R. Janowska, Norristown, PA
V. Janušonis, Dousman, WI
E. Jarašūnas, Santa Monica, CA
E. Jonušas, Omaha, NE
A. Jonynas, Pacific Palisades, CA
J. Jurkūnas, Beverly Shores, IN
Dr. J. Jurgilas, Rancho Sta Fe, CA
A. Kantvydas, Weston, Ont., Canada
J. Karmuza, Waterbury, CT
K. Karuža, Los Angeles, CA
B. Kaslas, Wyoming, PA
J. Kazickas, PhD, Greenwich, CT
Kun. G. Kijauskas, SJ, Cleveland, OH
Rev. M. Kirkilas, Beverly Shores, IN
Dr. Alf. Kontvis, Westminster, CA
J. Kregždė, Cincinnati, OH
Dr. L. Kriaučeliūnas, Lockport, IL
Dr. J. S. Kriaučiūnas, Putnam, CT
Rev. J. Krivickas, Putnam CT
Msgr.. J. Kučingis, Los Angeles, CA
S. Kudokas, Santa Monica, CA
J. Kutra, Santa Monica, CA
S. ir J. Kvečas, Santa Monica, CA
L. Lengnikas, Hamilton, Canada
J. Levickas, Palos Verde, IL
G. Levinskas, Creve Coeur, MO
J. Liudžius, New Britain, CT
E. Likanderis, Chicago, IL
J. Lukas, Orange, CT
K. Majauskas, Chicago, IL
P. Manelis, Davis, CA
A. Markevičius, Santa Monica, CA
F. Masaitis, La Mirada, CA
Wm. Maskell Ins., Toronto, Can.
V. Mažeika, Park Ridge, IL
A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA
L. Tumas-Miccolis, Santa Monica, CA
Dr. A. Milaknis, Santa Monica, CA
V. Mileris, M.D., Livonia, MI
A. Milius, Santa Monica. CA
J. Mitkus, Los Angeles, CA
J. Mulokas, Santa Monica, CA
A. Musteikis, Fallon, NV
A. Naudžiūnas, So. Boston, MA
M.L. Namikai, M.D., Glendora, CA
Nurmsen Paint, Los Angeles, CA
A. Pakalniškis, Hamilton, Ont., Can.
Rev. T. Palis, Pittsburg, CA
Rev. V. Palubinskas, New York, NY
Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA
V. ir A. Pažiūra, Agoura, CA
F. Petrauskas, Syracuse, NY
J. Petrikonis M.D., Woodbine, IA
J. Petronis, Los Angeles, CA
E. Pikelis, Chicago, IL
C. Plasewicz, Baltimore, MD
J. Pleinys, Hamilton, Ont., Can.
P. Pranis, Vista, CA
Rev. A. Račkauskas, Sunny Hills, FL
Rev. dr. P. Ragažinskas, Central, NM
St. Radžiūnas, Omaha, NE
G. W. Radvenis, Los Angeles, CA
Kun. V. Radvina, Cloverdale, CA
Inž. J. Rasys, Cambridge, MA
K. Raudys, Toronto, Ont., Can.
V. Raulinaitis, Rancho Mirge, Ca
K. R. Ražauskas, Dearborn Hts., MI
A. Regis, Chicago, IL
Kun. A. Rubšys, Manhattan College, NY
A. Rugys, Lantana, FL
Kun. P. Sabulis, Waterbury, CT
R. Sakas, Glendale, CA
M. Šarauskas, Winnipeg, Canada
C. Sarpalis, Baltimore, MD
D. Schmutzer, Glendale, CA
Schuyler Savings, Kearny, NJ
C. Shimkus, W. Hartford, CT
M. R. Shalins, Woodhaven, NY
A. Sinkys, New York, NY
A. Sinkys, Santa Monica, CA
E. ir. J. Sinkiai, Santa Monica, CA
Dr. J. Skirgaudas, La Jolla, CA
F. Speecher, Los Angeles, CA
Rev. E. Statkus, Grand Rapids, MI
J. Stiklorius, Wallingford, PA
E. Stirbys, Santa Monica, Ca
R. Stirbys, Philadelphia, PA
D. Surantas, Rockford, IL
J. Talandis, Olympia Fields, IL
Talka Credit Union, Hamilton, Canada
V. Tamošiūnas, Detroit, MI
B. Tiškus, Collinsville, IL
A. Trainis, Richmond Hill, NY
T. K. Trečiokas, Union,NJ
V. Urbaitis, Mayfield Hts., OH
Rev. I. Urbonas, Gary, IN
V. Urbonas, St. Petersburg, FL
P. Urbutis, Lighthouse Pt., FL
A. Uždavinys, Canton, MI
O. Vaitas, MD, Farmington Hills, MI
A. Vaitkus, Belleville, IL
A. Vakselis, Richmond Hills, NY
Dr. J. K. Valiūnas, Southampton, NY
V. Vidugiris, Palos Verdes, CA
Dr. P. Vileišis, Waterbury, CT
A. Vitėnas, Middletown, NJ
J. Vitėnas, Oxon Hill, MD
A. Yutz, Munhall, PA
E. Žiaušys, Amsterdam, NY

''Lietuvių Dienų garbės prenumeratoriais skelbiami, kurie kasmet prisiunčia po $35.00.

— AUKOS —

Aukos po $100—
Kun. J. Kučingis, J. Mulokas
Aukos po $50—
V. Plukas, Fr. V. Radvina, Rev. A. Bertašius
Aukos po $40—
Roque & Mark Co.
Aukos po $30—
O. Ivaškienė
Aukos po $20—
Kun. J. Krivickas, J. Jakomas, A. Rugys, J, Jakomas, Rev. Ant. Bertašius
Aukos po $15—
P. Bernota, M. Merkevičius, A. Naudžiūnas, Kun. V. Radvina, M. Shalins, O. Vaitas, MD, S. Bacevicius
Aukos po $10—
K. Bandzevičius, V. Datis, A. Granosky, dr. J. Petrikonis, E. Stirbys, J. Stempužis
Aukos po $5 ar mažiau—
A. Alciauskas, A. Andriušis, M. Ambrozaitis, L. Balsys, A. Bumblis, A. Čepulis, S. Dabkus, A. Dilkus, A. Dzigas, V. Gavelis, P. Gruodis, P. Jonikas, J. Kazlauskas, B. Latoža, B. Medelis, O. Merkys, A. Milius, E. Pakulis, P. Šimkus, E. Truškauskas, A Viliušis, Fr. M. Kirkilas, A. Radvenis, L.Grunavas

Labai ačiū už parėmimą LD žurnalo.
—A. Skirius, leidėjas

Skaitykite ir platinkite

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalą

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti ''Lietuvių Teisėms Ginti Fondas'' (arba ''American Lithuanian Rights Fund, Inc.'') ir siųsti adresu:
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US.....

Pavardė, vardas.....

Adresas.....

BALTIC BAKERY

JUOZAS ir ALDONA ANKAI—savininkai
4627 S. Hermitage, Chicago, IL 60629—Telef. (212) LA 3-1510
—— ir ——
2616 W. 69th St., Cicago, IL 60629—telef. (312) 737-6734
Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis

PRAŠOME!

Pagal savo išgalės aukoti TAUTOS FONDUI

savo uždaviniams vykdyti **Lietuvos Laisvės Iždui—laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6-šiomis kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti. Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamente įrašyti:**

Non-profit, Tax Exempt Corporation
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION
P.O. Box 21073, Woodhaven, NY 11421

LIETUVIŲ DIENOS

Žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y.—"Darbininko" adm-ja
So. Boston, Mass.—S. Minkus
Chicago, Illinois — Patria
"Gifts International", "Parama", "Marginiai"
Cleveland, Ohio—J. Zilionis
Detroit, Mich.—St. Anthony's Parish Library
Los Angeles—P. Domkus
Putnam, Conn.—Immaculate Conception Convent
Rochester, N.Y.—A. Sabalis
Waterbury, Conn.—"Spauda"
Woodhaven, N.Y.—"Romuva"

AUSTRALIJOJE

Norwood—K. Pocius
Adelaide, Edwardstown—A. Kubilius
Melbourne-St. Kilda—F. Sodaitis
Mirren, S.A.—J. Rupinskas
Lewisham—Msgr. P. Butkus

KANADOJE

London, Ont.—A. Puteris
Toronto, Ont.—V. Aušrotas, A. Kuolas, St. Prakapas
Montreal, Que.—P. Rudinskas (Parish Library)

AMERIKOS BALSAS
(VOICE OF AMERICA)

Rytinė laida 6 val. 15 min. ryto Lietuvos laiku (10:15 vakaro Vašingtone) 31, 38, 42, ir 49 metrų bangomis.
Pirmoji vakarinė laida 18 val vakaro Lietuvos laiku (10 val. ryto Vašingtone) 20, 25 ir 31 metrų bangomis.
Antroji vakarinė laida 20 val. vakaro Lietuvos laiku (12 val. vidurdienį Vašingtone) 14, 15, 20 ir 25 metrų bangomis.
Šie laikai **vasaros** metu. **Žiemos** metu tiek Lietuvoje, tiek Vašingtone reikia laikrodį atsukti vieną valandą.

VOICE OF AMERICA
Lithuanian Service
Washington, D.C. 20547

"APIE TAVE SVAJOJU"

įdainuota

LOS ANGELES VYRŲ KVARTETO

Galima užsisakyti per

LIETUVIŲ DIENAS

4364 Sunset Blvd.
Los Angeles, CA 90029

Kaina $10 plus $1 pašto išlaidams

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.
VLADAS GILYS, pirmininkas
Programų koordinatorius
HENRIKAS BAJALIS
207 N. Windsor Blvd.
Los Angeles, CA 90004
Tel.: (213) 467-6467

BALTIMORE, MD.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima sekmadienio rytais
nuo 10:30 iki 11:00
WBMD—750 AM
Šios programos vedėjai:
Albert J. Juškus—4515 Wilmslow Rd.
Baltimore, MD 21210 Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, MD 21227 Tel.: 242-1779

BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų** girdima sekmadieniais 8:00 iki 8:45 ryto **Boston, Mass.—WLYN—1360 bangos AM** programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Taipgi pas mus gaunamas "L.D." žurnalas, ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų, plokštelių ir lietuviškų suvenyrų.
71 Faragut Rd., So. Boston, MA 02127
Telefonas: 268-2515

Lietuvių Radijo Valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais
9-10:00 ryto iš WCAV-FM 98
Petras Viščinis, vedėjas
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telefonas: (617) 586-7209

CHICAGO, IL

Sophie Barcus Radijo Šeimos
"LIETUVOS GARSAI"
Sekmadieniais nuo 7:30 iki 8:30 val ryto
iš WCEV stoties 1450 AM banga
Programos vedėja:
Aldona Barcus-Daukus
Transliuojama iš nuosavos studijos
7159 S. Maplewood, Chicago, IL 60629
Tel.: (312) 778-1543

LIETUVOS AIDAI
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val vakaro
Visos laidos iš tos pačios stoties
WCEV 1450 AM banga
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
6955 S. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629 Phone: 778-5374

KLAUSYDAMI LIETUVIŠKŲ RADIJO PROGRAMŲ SUTEIKS DAUG DŽIAUGSMO IR MALONUMO

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
TĖVYNĖS GARSAI
Įsteigta 1949
Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 m
Vedėjas—Juozas Stempužis
1249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas: (216) 382-9268

. . .

Dvisavaitinė religinės
minties programa
GYVENIMO VARPAI
sekmadieniais 6:30-7:00 val. ryto
WRMR AM 850
Kun. G. Kijauskas, S.J.
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119
Telef. (216) 531-4263

DETROIT, MICH.

Lietuviškas Balsas—Lithuanian Voice
WCAR—1090 BANGA LIVONIA
Sekmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto
Visais programos reikalais kreiptis:
KAZYS GOGELIS
13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef.: 535-6683

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VAL.
2222 Franklin Rd.
Bloomfield Hills, MI 48013
WPON—1460 AM
Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 3-4 val.
Programos vedėjas **Algis Zaparackas**
Bendradarbiai:
Ant. Zaparackas, Algis Lapšys, Edv. Skiotys

HARTFORD, CONN.
"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM—840 AM
Kiekvieną sekm. 4:30-5:30 val. p.p.
Programos vedėjas **A Dragūnevičius**
132 Wellington Dr. Farmington, CT 06032
Tel. (203) 677-8567
Pranešėjai:
Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir Longinas Kapeckas
Išd. **Eug. Orentas**

NEW YORK — NEW JERSEY

"LIETUVOS ATSIMINIMAI" radijo val. girdima kas ketvirt. iš WNYM stoties New Yorke, nuo 7-8 v.v. 1330 AM banga
Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas sekm. nuo 1:05 iki 3:00 val. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties 89.5 FM — banga
Direktorius — dr. Jokubas J. Stukas
234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060
Tel.: (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį nuo 9 iki 10 v. ryto iš WNWK stoties 105.9 FM banga
ROMAS KEZYS
217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364
Telefonas: (718) 229-9134

PITTSBURGH, PA.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Pennsylvania
Pittsburgh, PA — WPIT—730 kc.
sekmadieniais 12:30-1:00 p.m.
PROGRAMOS VEDĖJAI:
Povilas ir Gertrude Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
"LEISKIT Į TĖVYNĘ"
Lithuanian Broadcasting SPA
Girdima sekmadieniais 7:00-7:30 val. ryte iš KXOW radijo stoties, 1420 AM banga.

vedėja ir pranešėja
Salomėja Šmaižienė

204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71913
Telefonas (501) 321-9641

ROCHESTER, NEW YORK

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto
stotis WZZI-FM 9I.5 mc

IŠLAIKO LIETUVIŲ RADIJO KLUBAS

Klubo valdyba: **Al Gečas,** pirm., **R. Kiršteinas,** vicepirm., **J. Krokytė,** sekr., **Rūta Ilgūnaitė,** ižd., **L. Laukaitienė, narė**
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės radijo valanda

"LIETUVOS PRISIMINIMAI"

Sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:45 v. ryto
WWCO — 1240 AM

Vedėjas: **ANTANAS PALIULIS**

33 Chipman St., Waterbury, CT 06708
tel.: (203) 756-1874

MONTREAL, CANADA

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. 30 min.
CFMB stotis — Banga 1410

Programos vedėjas **L. Stankevičius**
1053 Cr. Albanel, Duverney, P.Q., Canada
Telefonas: 669-8834

TORONTO, ONT., CANADA

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Sekmadieniais 1:30 iki 2:00 val. po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 100.7 FM
Programos vedėja:
Violeta Simanavičiūtė-Laurinavičienė
51 Patricia Di., Toronto, Ont. M4C 5K2, Can.
Telefonas:(416) 690-3416

ROMA, ITALIJA

ROMOS RADIJAS
Transliuojamas kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku
41.15 ir 50.34 metrų bangomis

Vedėjas; **Dr. J. Gailius**
Circonvallazione NOMENTANA 162

VATIKANAS, ITALIJA

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų

Vedėjas: **Kun. V. Kaziūnas**

Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio CITTA DEL VATICANO

In November of 1965 a massive rally at Madison Square Garden in New York was followed by a march to the United Nations. Leading the group are: Dr. A. Budreckis, R. Kezys, Anthony Mazeika, J. Miklovas and Dr. R. Paegle.